

לְמוּד יוֹמִי

משניות זוהר

עם תיקוני זוהר

דף ליום לסיום בשנה

בעידודו של מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

פרשת
בהעלותך תשפ"ו

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ה

א. הַשֻּׁתָּפִין שֶׁנָּדְרוּ הֲנָאָה זֶה מִזֶּה – אֲסוּרִין לִכָּנֵס לֶחָצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: זֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ, וְזֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ. וּשְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים לְהַעֲמִיד שָׁם רֵחַיִם וְתַנּוּר וּלְגַדֵּל תַּרְנְגוֹלִים. הָיָה אֶחָד מֵהֶם מֻדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ – לֹא יִכָּנֵס לֶחָצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ: 'לְתוֹךְ שֶׁלִּי אֲנִי נִכְנָס, וְאֵינִי נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלְּךָ'. וְכוֹפִין אֶת הַנּוֹדֵר לְמְכֹּר אֶת חֶלְקוֹ: ב. הָיָה אֶחָד מִן הַשּׁוּק מֻדָּר מֵאֶחָד מֵהֶם הֲנָאָה – לֹא יִכָּנֵס לֶחָצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ: 'לְתוֹךְ שֶׁל חֲבֵרְךָ אֲנִי נִכְנָס, וְאֵינִי נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלְּךָ': ג. הַמֻּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ, וְיֵשׁ לוֹ מֶרְחָץ וּבֵית הַבַּד מֻשְׁכָּרִים בָּעִיר, אִם יֵשׁ לוֹ בָּהֶן תְּפִיסַת יָד – אָסוּר. אֵין לוֹ בָּהֶן תְּפִיסַת יָד – מֻתָּר. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: 'קוֹנָם לְבֵיתְךָ שֶׁאֲנִי נִכְנָס, וְשָׁדְךָ שֶׁאֲנִי לוֹקֵחַ', מֵת אוֹ שֶׁמְּכָרוֹ לְאַחֵר – מֻתָּר. 'קוֹנָם לְבַיִת זֶה שֶׁאֲנִי נִכְנָס', 'שָׂדֶה זוֹ שֶׁאֲנִי לוֹקֵחַ', מֵת אוֹ שֶׁמְּכָרוֹ לְאַחֵר – אָסוּר: ד. 'הֲרֵינִי עָלֶיךָ חֵרֶם' הַמֻּדָּר – אָסוּר. 'הֲרֵי אַתְּ עָלַי חֵרֶם', הַנּוֹדֵר – אָסוּר. 'הֲרֵינִי עָלֶיךָ וְאַתְּ עָלַי' – שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִין. וּשְׁנֵיהֶם מֻתָּרִין בִּדְבָר שֶׁל עוֹלֵי בָבֶל, וַאֲסוּרִין בִּדְבָר שֶׁל אוֹתָהּ הָעִיר: ה. וְאֵיזֶהוּ דָבָר שֶׁל עוֹלֵי בָבֶל, כְּגוֹן: הַר־הַבַּיִת, וְהָעֲזָרוֹת, וְהַבּוֹר שֶׁבְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ. וְאֵיזֶהוּ דָבָר שֶׁל אוֹתָהּ הָעִיר, כְּגוֹן הָרְחָבָה וְהַמֶּרְחָץ, וּבֵית הַכְּנֶסֶת וְהַתֵּבָה וְהַסְּפָרִים. וְהַכּוֹתֵב חֻלְקוֹ לַנָּשִׂיא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֶחָד כּוֹתֵב לַנָּשִׂיא, וְאֶחָד כּוֹתֵב לַהֶדְיוֹט. מַה בֵּין כּוֹתֵב לַנָּשִׂיא לְכוֹתֵב לַהֶדְיוֹט? שֶׁהַכּוֹתֵב לַנָּשִׂיא אֵינוֹ צָרִיךְ לְזַכּוּת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה צְרִיכִין לְזַכּוּת. לֹא דִּבְּרוּ בַּנָּשִׂיא אֶלָּא בַּהֶוֶה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין אַנְשֵׁי גָּלִיל צְרִיכִין לִכְתֹּב, שֶׁכְּבָר כָּתְבוּ אֲבוֹתֵיהֶם עַל־יְדֵיהֶם: ו. הַמֻּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ, וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל – נוֹתְנוֹ לְאַחֵר לְשׁוּם מַתָּנָה, וְהַלָּה מֻתָּר בָּהּ. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד בְּבֵית חוֹרוֹן, שֶׁהָיָה אָבִיו מֻדָּר הֵימֶנּוּ הֲנָאָה, וְהָיָה מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ, וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ: 'חָצֵר וּסְעוּדָה נְתוּנִים לְךָ בְּמַתָּנָה, וְאֵינָן לְפָנֶיךָ אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיָּבוֹא אַבָּא וְיֹאכַל עִמָּנוּ בַּסְּעוּדָה'. אָמַר לוֹ: 'אִם שֶׁלִּי הֵם, הֲרֵי הֵם מְקֻדָּשִׁין לַשָּׁמַיִם'. אָמַר לוֹ: 'לֹא נָתַתִּי לְךָ אֶת שֶׁלִּי שֶׁתְּקַדְּישֵׁם לַשָּׁמַיִם'. אָמַר לוֹ: 'לֹא נָתַתָּ לִי אֶת שֶׁלְּךָ, אֶלָּא שֶׁתְּהֵא אַתָּה וְאָבִיךָ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וּמִתְרַצִּים זֶה לָזֶה, וִיהֵא עָוֹן תָּלוּי בְּרֹאשׁוֹ'. וּכְשֶׁבָּא דָבָר לִפְנֵי חֲכָמִים, אָמְרוּ: כָּל מַתָּנָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁאִם הִקְדִּישָׁהּ אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת – אֵינָהּ מַתָּנָה:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ו

א. הַנּוֹדֵר מִן הַמְּבֻשָּׁל – מֻתָּר בַּצָּלִי וּבַשָּׁלוּק. אָמַר: 'קוֹנָם תַּבְשִׁיל שֶׁאֵינִי

טוֹעֵם׳ – אָסוּר בְּמַעֲשֵׂה קְדֵרָה רַךְ, וּמֻתָּר בְּעָבֶה, וּמֻתָּר בְּבֵיצַת טְרָמִיטָא, וּבִדְלַעַת הָרְמוּצָה: ב. הַנּוֹדֵר מִמַּעֲשֵׂה קְדֵרָה – אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִמַּעֲשֵׂה רְתָחָתָה. אָמַר: ׳קוֹנָם הַיּוֹרֵד לַקְּדֵרָה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – אָסוּר בְּכָל הַמִּתְבַּשְׁלִין בַּקְּדֵרָה: ג. מִן הַכָּבוּשׁ – אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַכָּבוּשׁ שֶׁל יָרָק. ׳כָּבוּשׁ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – אָסוּר בְּכָל הַכְּבוּשִׁים. מִן הַשָּׁלוּק – אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַשָּׁלוּק שֶׁל בָּשָׂר. ׳שָׁלוּק שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – אָסוּר בְּכָל הַשְּׁלָקִים. מִן הַצָּלִי – אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַצָּלִי שֶׁל בָּשָׂר, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה; ׳צָלִי שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – אָסוּר בְּכָל הַצְּלוּיִים. מִן הַמָּלִיחַ – אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַמָּלִיחַ שֶׁל דָּג. ׳מָלִיחַ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – אָסוּר בְּכָל הַמְּלוּחִים: ד. ׳דָּג דָּגִים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – אָסוּר בָּהֶן, בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטַנִּים, בֵּין מְלוּחִין בֵּין טְפֵלִין, בֵּין חַיִּין בֵּין מְבֻשָּׁלִין, וּמֻתָּר בְּטָרִית טְרוּפָה וּבַצִּיר. הַנּוֹדֵר מִן הַצַּחֲנָה – אָסוּר בְּטָרִית טְרוּפָה, וּמֻתָּר בַּצִּיר וּבַמֻּרְיָס. הַנּוֹדֵר מִטָּרִית טְרוּפָה – אָסוּר בַּצִּיר וּבַמֻּרְיָס: ה. הַנּוֹדֵר מִן הֶחָלָב – מֻתָּר בַּקּוּם. וְרַבִּי יוֹסֵי אוֹסֵר; מִן הַקּוּם – מֻתָּר בֶּחָלָב. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר: הַנּוֹדֵר מִן הַגְּבִינָה – אָסוּר בָּהּ בֵּין מְלוּחָה בֵּין טְפֵילָה: ו. הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר – מֻתָּר בָּרֹטֶב וּבַקִּיפָּה. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֶׂה וְאָסַר עָלַי רַבִּי טַרְפוֹן בֵּיצִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִמּוֹ. אָמְרוּ לוֹ: וְכֵן הַדָּבָר! אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁיֹּאמַר:

׳בָּשָׂר זֶה עָלַי׳. שֶׁהַנּוֹדֵר מִן הַדָּבָר וְנִתְעָרַב בְּאַחֵר, אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם – אָסוּר: ז. הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן – מֻתָּר בְּתַבְשִׁיל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טַעַם יַיִן. אָמַר: ׳קוֹנָם יַיִן זֶה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳, וְנָפַל לַתַּבְשִׁיל, אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם – הֲרֵי זֶה אָסוּר. הַנּוֹדֵר מִן הָעֲנָבִים – מֻתָּר בַּיַּיִן. מִן הַזֵּיתִים – מֻתָּר בַּשֶּׁמֶן. אָמַר: ׳קוֹנָם זֵיתִים וַעֲנָבִים אֵלּוּ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – אָסוּר בָּהֶן וּבְיוֹצֵא מֵהֶן: ח. הַנּוֹדֵר מִן הַתְּמָרִים – מֻתָּר בִּדְבַשׁ־תְּמָרִים. מִסְתְּנִיּוֹת – מֻתָּר בְּחֹמֶץ סִתְוָנִיּוֹת. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָא אוֹמֵר: כֹּל שֶׁשִּׁמּוּם תּוֹלַדְתּוֹ קְרוֹיָה עָלָיו וְנוֹדֵר הֵימֶנּוּ – אָסוּר אַף בְּיוֹצֵא הֵימֶנּוּ. וַחֲכָמִים מַתִּירִין: ט. הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן – מֻתָּר בְּיֵין תַּפּוּחִים. מִן הַשֶּׁמֶן – מֻתָּר בְּשֶׁמֶן שֻׁמְשְׁמִין. מִן הַדְּבַשׁ – מֻתָּר בִּדְבַשׁ־תְּמָרִים. מִן הַחֹמֶץ – מֻתָּר בְּחֹמֶץ סִתְוָנִיּוֹת. מִן הַכְּרִשִּׁין – מֻתָּר בַּקִּפְלוּטוֹת. מִן הַיָּרָק – מֻתָּר בִּירָקוֹת הַשָּׂדֶה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֵׁם לְוַי: י. מִן הַכְּרוּב – אָסוּר בָּאִסְפַּרְגּוֹס. מִן הָאִסְפַּרְגּוֹס – מֻתָּר בַּכְּרוּב. מִן הַגְּרִיסִין – אָסוּר מִן הַמִּקְפָּה, וְרַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר; מִן הַמִּקְפָּה – מֻתָּר בַּגְּרִיסִין. מִן הַמִּקְפָּה – אָסוּר בַּשּׁוּם. וְרַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר; מִן הַשּׁוּם – מֻתָּר בַּמִּקְפָּה. מִן הָעֲדָשִׁים – אָסוּר בָּאֲשִׁישִׁין. וְרַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר; מִן הָאֲשִׁישִׁים – מֻתָּר בָּעֲדָשִׁים. ׳חִטָּה חִטִּים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – אָסוּר בָּהֶן בֵּין קֶמַח בֵּין פַּת. ׳גְּרִיס גְּרִיסִין שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – אָסוּר בָּהֶן בֵּין

חַיִּין בֵּין מְבֻשָּׁלִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: ׳קוֹנָם גְּרִיס אוֹ חִטָּה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ - מֻתָּר לָכוֹס חַיִּין:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ז

א. הַנּוֹדֵר מִן הַיָּרָק - מֻתָּר בַּדְּלוּעִין. וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹסֵר; אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא: וַהֲלֹא אוֹמֵר אָדָם לִשְׁלוּחוֹ: ׳קַח לִי יָרָק׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא מָצָאתִי אֶלָּא דְּלוּעִין. אָמַר לָהֶם: כֵּן הַדָּבָר! אוֹ שֶׁמָּא אוֹמֵר הוּא לוֹ: ׳לֹא מָצָאתִי אֶלָּא קִטְנִית׳? אֶלָּא שֶׁהַדְּלוּעִין בִּכְלָל יָרָק, וְקִטְנִית אֵינוֹ בִּכְלָל יָרָק. וְאָסוּר בְּפוֹל הַמִּצְרִי לַח, וּמֻתָּר בַּיָּבֵשׁ: ב. הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן - אָסוּר בְּפוֹל הַמִּצְרִי יָבֵשׁ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בַּחֲמֵשֶׁת הַמִּינִין. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: הַנּוֹדֵר מִן הַתְּבוּאָה - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בַּחֲמֵשֶׁת הַמִּינִין. אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן - אָסוּר בַּכֹּל, וּמֻתָּר בְּפֵרוֹת הָאִילָן וּבַיָּרָק: ג. הַנּוֹדֵר מִן הַכְּסוּת - מֻתָּר בַּשַּׂק, בַּיְרִיעָה, וּבַחֲמִילָה. אָמַר: ׳קוֹנָם צֶמֶר עוֹלֶה עָלַי׳ - מֻתָּר לְהִתְכַּסּוֹת בְּגִזֵּי צֶמֶר. ׳פִּשְׁתָּן עוֹלֶה עָלַי׳ - מֻתָּר לְהִתְכַּסּוֹת בַּאֲנִיצֵי־פִּשְׁתָּן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַכֹּל לְפִי הַנּוֹדֵר. טָעַן וְהֵזִיעַ, וְהָיָה רֵיחוֹ קָשֶׁה, אָמַר: ׳קוֹנָם צֶמֶר וּפִשְׁתִּים עוֹלִים עָלַי׳ - מֻתָּר לְהִתְכַּסּוֹת וְאָסוּר לְהַפְשִׁיל לַאֲחוֹרָיו: ד. הַנּוֹדֵר מִן הַבַּיִת - מֻתָּר בָּעֲלִיָּה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: עֲלִיָּה בִּכְלָל הַבַּיִת. הַנּוֹדֵר מִן הָעֲלִיָּה - מֻתָּר בַּבַּיִת: ה. הַנּוֹדֵר מִן הַמִּטָּה - מֻתָּר בַּדַּרְגָּשׁ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: דַּרְגָּשׁ בִּכְלָל מִטָּה. הַנּוֹדֵר מִן הַדַּרְגָּשׁ - מֻתָּר בַּמִּטָּה. הַנּוֹדֵר מִן הָעִיר - מֻתָּר לִכָּנֵס לְתִחוּמָהּ שֶׁל עִיר, וְאָסוּר לִכָּנֵס לְעִבּוּרָהּ. אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַבַּיִת - אָסוּר מִן הָאֲגַף וְלִפְנִים: ו. ׳קוֹנָם פֵּרוֹת הָאֵלּוּ עָלַי׳, ׳קוֹנָם הֵן עַל־פִּי׳, ׳קוֹנָם הֵן לְפִי׳ - אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבִגְדוּלֵיהֶן. ׳שֶׁאֲנִי אוֹכֵל וְשֶׁאֲנִי טוֹעֵם׳ - מֻתָּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבִגְדוּלֵיהֶן, בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָּלֶה. אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלֶה - אֲפִלּוּ גְּדוּלֵי גְּדוּלִין אֲסוּרִין: ז. הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: ׳קוֹנָם מַעֲשֵׂה יָדַיִךְ עָלַי׳, ׳קוֹנָם הֵן עַל־פִּי׳, ׳קוֹנָם הֵן לְפִי׳ - אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבִגְדוּלֵיהֶן. ׳שֶׁאֵינִי אוֹכֵל׳, ׳שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ - מֻתָּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבִגְדוּלֵיהֶן, בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָּלֶה. אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלֶה - אֲפִלּוּ גְּדוּלֵי גְּדוּלִין אֲסוּרִין: ח. ׳שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה אֵינִי אוֹכֵל עַד הַפֶּסַח׳, ׳שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה אֵינִי מִתְכַּסֶּה עַד הַפֶּסַח׳, עָשְׂתָה לִפְנֵי הַפֶּסַח - מֻתָּר לֶאֱכֹל וּלְהִתְכַּסּוֹת אַחַר הַפֶּסַח. ׳שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח אֵינִי אוֹכֵל׳, ׳וְשֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח אֵינִי מִתְכַּסֶּה׳, עָשְׂתָה לִפְנֵי הַפֶּסַח - אָסוּר לֶאֱכֹל וּלְהִתְכַּסּוֹת אַחַר הַפֶּסַח: ט. ׳שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי עַד הַפֶּסַח, אִם תֵּלְכִי לְבֵית אָבִיךְ עַד הֶחָג׳, הָלְכָה לִפְנֵי הַפֶּסַח - אֲסוּרָה בַּהֲנָאָתוֹ עַד הַפֶּסַח. אַחַר הַפֶּסַח - בְּ״לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ״.

שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי עַד הֶחָג, אִם תֵּלְכִי לְבֵית אָבִיךְ עַד הַפֶּסַח׳, וְהָלְכָה לִפְנֵי הַפֶּסַח - אֲסוּרָה בַּהֲנָאָתוֹ עַד הֶחָג, וּמֻתֶּרֶת לֵילֵךְ אַחַר הַפֶּסַח:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ח

א. ׳קוֹנָם יַיִן שֶׁאֲנִי טוֹעֵם הַיּוֹם׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ. ׳שַׁבָּת זוֹ׳ - אָסוּר בְּכָל הַשַּׁבָּת, וְשַׁבָּת שֶׁעָבְרָה. ׳חֹדֶשׁ זֶה׳ - אָסוּר בְּכָל הַחֹדֶשׁ, וְרֹאשׁ־חֹדֶשׁ לְהַבָּא. ׳שָׁנָה זוֹ׳ - אָסוּר בְּכָל הַשָּׁנָה, וְרֹאשׁ־הַשָּׁנָה לֶעָתִיד לָבוֹא. ׳שָׁבוּעַ זֶה׳ - אָסוּר בְּכָל הַשָּׁבוּעַ, וּשְׁבִיעִית שֶׁעָבְרָה. וְאִם אָמַר: ׳יוֹם אֶחָד׳, ׳שַׁבָּת אַחַת׳, ׳חֹדֶשׁ אֶחָד׳, ׳שָׁנָה אַחַת׳, ׳שָׁבוּעַ אֶחָד׳ - אָסוּר מִיּוֹם לְיוֹם:

ב. ׳עַד הַפֶּסַח׳ - אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ. ׳עַד שֶׁיִּהֶא׳ - אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא. ׳עַד לִפְנֵי הַפֶּסַח׳ - רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא: ג. ׳עַד הַקָּצִיר׳, ׳עַד הַבָּצִיר׳, ׳עַד הַמָּסִיק׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁיַּגִּיעַ. זֶה הַכְּלָל: כֹּל שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ וְאָמַר: ׳עַד שֶׁיַּגִּיעַ׳ - אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ. אָמַר: ׳עַד שֶׁיִּהֶא׳ - אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא. וְכָל שֶׁאֵין זְמַנּוֹ קָבוּעַ, בֵּין אָמַר: ׳עַד שֶׁיִּהֶא׳, בֵּין אָמַר: ׳עַד שֶׁיַּגִּיעַ׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁיַּגִּיעַ: ד. ׳עַד הַקַּיִץ׳, ׳עַד שֶׁיִּהֶא הַקַּיִץ׳ - עַד שֶׁיִּתְחִילוּ הָעָם לְהַכְנִיס בַּכַּלְכָּלוֹת. ׳עַד שֶׁיַּעֲבֹר הַקַּיִץ׳ - עַד שֶׁיְּקַפְּלוּ הַמַּקְצוּעוֹת. ׳עַד הַקָּצִיר׳ - עַד שֶׁיַּתְחִילוּ הָעָם לְקַצֵּר קְצִיר חִטִּים, אֲבָל לֹא קְצִיר שְׂעוֹרִים. הַכֹּל לְפִי מְקוֹם נִדְרוֹ, אִם הָיָה בָּהָר - בָּהָר, וְאִם הָיָה בַּבִּקְעָה - בַּבִּקְעָה: ה. ׳עַד הַגְּשָׁמִים׳, ׳עַד שֶׁיִּהְיוּ הַגְּשָׁמִים׳ - עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: עַד שֶׁיַּגִּיעַ זְמַנָּהּ שֶׁל רְבִיעָה. ׳עַד שֶׁיִּפְסְקוּ גְּשָׁמִים׳ - עַד שֶׁיֵּצֵא נִיסָן כֻּלּוֹ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שֶׁיַּעֲבֹר הַפֶּסַח. ׳קוֹנָם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם הַשָּׁנָה׳, נִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה - אָסוּר בָּהּ וּבְעִבּוּרָהּ. ׳עַד רֹאשׁ אֲדָר׳ - עַד רֹאשׁ אֲדָר הָרִאשׁוֹן. ׳עַד סוֹף אֲדָר׳ - עַד סוֹף אֲדָר הָרִאשׁוֹן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: ׳קוֹנָם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁיִּהֶא הַפֶּסַח׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵיל הַפֶּסַח, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי־אָדָם לִשְׁתּוֹת יַיִן: ו. אָמַר: ׳קוֹנָם בָּשָׂר שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁיִּהֶא הַצּוֹם׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵילֵי הַצּוֹם, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה, אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי־אָדָם לֶאֱכֹל בָּשָׂר. רַבִּי יוֹסֵי בְּנוֹ אוֹמֵר: ׳קוֹנָם שׁוּם שֶׁאֵינִי טוֹעֵם, עַד שֶׁתִּהֶא שַׁבָּת׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵילֵי שַׁבָּת, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה, אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי־אָדָם לֶאֱכֹל שׁוּם: ז. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: ׳קוֹנָם שֶׁאֲנִי נֶהֱנֶה לָךְ, אִם אֵין אַתָּה בָּא וְנוֹטֵל לְבָנֶיךָ כּוֹר אֶחָד שֶׁל חִיטִּין וּשְׁתֵּי חָבִיּוֹת שֶׁל יַיִן׳ - הֲרֵי זֶה יָכוֹל לְהָפֵר אֶת נִדְרוֹ שֶׁלֹּא עַל־פִּי חָכָם, וְיֹאמַר לוֹ: ׳כְּלוּם אָמַרְתָּ אֶלָּא מִפְּנֵי כְּבוֹדִי? זֶהוּ כְּבוֹדִי!׳

וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: ׳קוֹנָם שֶׁאַתָּה נֶהֱנֶה לִי, אִם אֵין אַתָּה בָּא וְנוֹתֵן לִבְנֵי כּוֹר אֶחָד שֶׁל חִטִּין וּשְׁתֵּי חֲבִיּוֹת שֶׁל יַיִן׳ - רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אָסוּר עַד שֶׁיִּתֵּן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אַף זֶה יָכוֹל לְהָפֵר אֶת נִדְרוֹ שֶׁלֹּא עַל־פִּי חָכָם, וְיֹאמַר לוֹ: ׳הֲרֵי אֲנִי כְּאִלּוּ הִתְקַבַּלְתִּי׳. הָיוּ מְסָרְבִין בּוֹ לָשֵׂאת בַּת אֲחוֹתוֹ, וְאָמַר: ׳קוֹנָם שֶׁהִיא נֶהֱנֵית לִי לְעוֹלָם׳, וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְאָמַר: ׳קוֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי לְעוֹלָם׳ - הֲרֵי אִלּוּ מֻתָּרוֹת לֵהָנוֹת לוֹ, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְשׁוֹם אִשּׁוּת. הָיָה מְסָרֵב בַּחֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, אָמַר: ׳קוֹנָם לְבֵיתְךָ שֶׁאֵינִי נִכְנָס, טְפַת צוֹנֵן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם לָךְ׳ - מֻתָּר לִכָּנֵס לְבֵיתוֹ וְלִשְׁתּוֹת מִמֶּנּוּ צוֹנֵן, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְשׁוֹם אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ט

א. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: פּוֹתְחִין לָאָדָם בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ. וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. אָמַר רַבִּי צָדוֹק: עַד שֶׁפּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ - יִפְתְּחוּ לוֹ בִּכְבוֹד הַמָּקוֹם, אִם־כֵּן אֵין נְדָרִים! וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּדָבָר שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין אָבִיו וְאִמּוֹ - שֶׁפּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ: ב. וְעוֹד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: פּוֹתְחִין בְּנוֹלָד. וַחֲכָמִים אוֹסְרִים. כֵּיצַד? אָמַר: ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְאִישׁ פְּלוֹנִי׳, וְנַעֲשָׂה סוֹפֵר, אוֹ שֶׁהָיָה מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ בְּקָרוֹב, וְאָמַר: ׳אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא נַעֲשָׂה סוֹפֵר, אוֹ שֶׁהוּא מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ בְּקָרוֹב - לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר׳. ׳קוֹנָם לְבַיִת זֶה שֶׁאֵינִי נִכְנָס׳, וְנַעֲשָׂה בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וְאָמַר: ׳אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא נַעֲשָׂה בֵּית הַכְּנֶסֶת, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר׳ - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר, וַחֲכָמִים אוֹסְרִין: ג. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵן כַּנּוֹלָד וְאֵינָן כַּנּוֹלָד, וְאֵין חֲכָמִים מוֹדִים לוֹ. כֵּיצַד? אָמַר: ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נוֹשֵׂא אֶת פְּלוֹנִית שֶׁאָבִיהָ רָע׳, אָמְרוּ לוֹ: ׳מֵת׳ אוֹ: ׳שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה׳, ׳קוֹנָם לְבַיִת זֶה שֶׁאֵינִי נִכְנָס, שֶׁהַכֶּלֶב רַע בְּתוֹכוֹ, אוֹ שֶׁהַנָּחָשׁ בְּתוֹכוֹ׳, אָמְרוּ לוֹ: ׳מֵת הַכֶּלֶב׳ אוֹ: ׳שֶׁנֶּהֱרַג הַנָּחָשׁ׳ - הֲרֵי הֵן כַּנּוֹלָד וְאֵינָן כַּנּוֹלָד, וְאֵין חֲכָמִים מוֹדִים לוֹ: ד. וְעוֹד אָמַר רַבִּי מֵאִיר: פּוֹתְחִין לוֹ מִן הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה וְאוֹמְרִים לוֹ: ׳אִלּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה עוֹבֵר עַל: "לֹא תָקֹם" וְעַל: "לֹא תִטֹּר" (וַיִּקְרָא יט, יח), וְעַל: "לֹא תִשְׂנָא אֶת אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ" (שָׁם, יז), "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ" (שָׁם, יח), "וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ" (שָׁם כה, לו). שְׁמָא יַעֲנִי וְאֵין אַתָּה יָכוֹל לְפַרְנְסוֹ?׳ וְאָמַר: ׳אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵּן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר׳ - הֲרֵי זֶה מֻתָּר: ה. פּוֹתְחִין לוֹ לָאָדָם בִּכְתֻבַּת אִשְׁתּוֹ. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁנָּדַר מֵאִשְׁתּוֹ הֲנָאָה וְהָיְתָה כְּתֻבָּתָהּ אַרְבַּע מֵאוֹת דִּינָרִין, וּבָא לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וְחִיְּבוֹ לִתֵּן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ. אָמַר לוֹ: ׳רַבִּי, שְׁמֹנֶה מֵאוֹת דִּינָרִין הִנִּיחַ אַבָּא, וְנָטַל אָחִי אַרְבַּע מֵאוֹת וַאֲנִי אַרְבַּע

מאות, לא דַּיָּהּ שֶׁתִּטֹּל הִיא מָאתַיִם, וַאֲנִי מָאתַיִם?׳ אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: אֲפִלּוּ אַתָּה מוֹכֵר שְׂעַר רֹאשֵׁךְ, אַתָּה נוֹתֵן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ. אָמַר לוֹ: ׳אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵּן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר׳ - וְהִתִּירָהּ רַבִּי עֲקִיבָא: ו. פּוֹתְחִין בְּיָמִים טוֹבִים וּבְשַׁבָּתוֹת. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים: אוֹתָן הַיָּמִים מֻתָּרִין, וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים אֲסוּרִין, עַד שֶׁבָּא רַבִּי עֲקִיבָא וְלִמֵּד, שֶׁהַנֵּדֶר שֶׁהַתֹּר מִקְצָתוֹ - הַתֹּר כֻּלּוֹ: ז. כֵּיצַד? אָמַר: ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְכֶלְכֶם׳, הַתֹּר אֶחָד מֵהֶן - הַתִּרוּ כֻּלָּן. ׳שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָזֶה וְלָזֶה׳, הַתֹּר הָרִאשׁוֹן - הַתִּרוּ כֻּלָּן. הַתֹּר הָאַחֲרוֹן: הָאַחֲרוֹן - מֻתָּר, וְכֻלָּן - אֲסוּרִין. הַתֹּר הָאֶמְצָעִי: הֵימֶנּוּ וּלְמַטָּה - מֻתָּר, הֵימֶנּוּ וּלְמַעְלָה - אָסוּר. ׳שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָזֶה קָרְבָּן וְלָזֶה קָרְבָּן׳ - צְרִיכִין פֶּתַח לְכָל אֶחָד וְאֶחָד: ח. ׳קוֹנָם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם, שֶׁהַיַּיִן רַע לַמֵּעַיִם׳ אָמְרוּ לוֹ: ׳וַהֲלֹא הַמִּישָׁן יָפֶה לַמֵּעַיִם׳ - הַתֹּר בַּמִּישָׁן. וְלֹא בַּמִּישָׁן בִּלְבַד הַתֹּר - אֶלָּא בְּכָל הַיַּיִן. ׳קוֹנָם בָּצָל שֶׁאֵינִי טוֹעֵם, שֶׁהַבָּצָל רַע לַלֵּב׳. אָמְרוּ לוֹ: ׳הֲלֹא הַכִּפְּרִי יָפֶה לַלֵּב׳ - הַתֹּר בַּכִּפְּרִי. וְלֹא בַּכִּפְּרִי בִּלְבַד הַתֹּר - אֶלָּא בְּכָל הַבְּצָלִים. מַעֲשֶׂה הָיָה, וְהִתִּירוּ רַבִּי מֵאִיר בְּכָל הַבְּצָלִים: ט. פּוֹתְחִין לָאָדָם בִּכְבוֹד עַצְמוֹ וּבִכְבוֹד בָּנָיו. אוֹמְרִים לוֹ: ׳אִלּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁלְּמָחָר אוֹמְרִין עָלֶיךָ: ׳כָּךְ הִיא וֶסְתּוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי, מְגָרֵשׁ אֶת נָשָׁיו׳, וְעַל בְּנוֹתֶיךָ יִהְיוּ אוֹמְרִין: ׳בְּנוֹת גְּרוּשׁוֹת הֵן, מָה רָאֲתָה אִמָּן שֶׁל אֵלּוּ לְהִתְגָּרֵשׁ?׳. וְאָמַר: ׳אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁכֵּן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר׳ - הֲרֵי זֶה מֻתָּר: י. ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נוֹשֵׂא אֶת פְּלוֹנִית כְּעוּרָה׳, וַהֲרֵי הִיא נָאָה. ׳שְׁחוֹרָה׳, וַהֲרֵי הִיא לְבָנָה. ׳קְצָרָה׳, וַהֲרֵי הִיא אֲרֻכָּה - מֻתָּר בָּהּ. לֹא מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּעוּרָה וְנַעֲשֵׂית נָאָה, שְׁחוֹרָה וְנַעֲשֵׂית לְבָנָה, קְצָרָה וְנַעֲשֵׂית אֲרֻכָּה, אֶלָּא שֶׁהַנֵּדֶר טָעוּת. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁנָּדַר מִבַּת אֲחוֹתוֹ הֲנָיָה, וְהִכְנִיסוּהָ לְבֵית רַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְיִפּוּהָ. אָמַר לוֹ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: ׳בְּנִי לָזוֹ נָדַרְתָּ?׳ אָמַר לוֹ: ׳לָאו׳ - וְהִתִּירוֹ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בָּכָה רַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְאָמַר: ׳בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל נָאוֹת הֵן, אֶלָּא שֶׁהָעֲנִיּוּת מְנַוָּלָתַן׳. וּכְשֶׁמֵּת רַבִּי יִשְׁמָעֵאל הָיוּ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל נוֹשְׂאוֹת קִינָה וְאוֹמְרוֹת: ׳בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּכִינָה. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (שְׁמוּאֵל־ב א, כד) "בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל שָׁאוּל בְּכִינָה":

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק י

פֶּרֶק י. נַעֲרָה הַמְאֹרָסָה - אָבִיהָ וּבַעְלָהּ מְפֵרִין נִדָּרֶיהָ. הֵפֵר הָאָב וְלֹא הֵפֵר הַבַּעַל, הֵפֵר הַבַּעַל וְלֹא הֵפֵר הָאָב - אֵינוֹ מוּפָר, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁקַּיֵּם אֶחָד מֵהֶן: ב. מֵת הָאָב - לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל. מֵת הַבַּעַל - נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לָאָב. בָּזֶה יָפֶה כֹּחַ הָאָב מִכֹּחַ הַבַּעַל. בְּדָבָר אַחֵר יָפֶה כֹּחַ הַבַּעַל מִכֹּחַ הָאָב, שֶׁהַבַּעַל מֵפֵר בְּבֶגֶר, וְהָאָב אֵינוֹ מֵפֵר בְּבֶגֶר: ג.

נְדָרָה וְהִיא אֲרוּסָה, נִתְגָּרְשָׁה בּוֹ בַּיּוֹם, נִתְאָרְסָה בּוֹ בַּיּוֹם, אֲפִלּוּ לְמֵאָה, אָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מְפֵרִין נְדָרֶיהָ. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁלֹּא יָצָאת לִרְשׁוּת עַצְמָהּ שָׁעָה אַחַת, אָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מְפֵרִין נְדָרֶיהָ: ד. דֶּרֶךְ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, עַד שֶׁלֹּא הָיְתָה בְּתוֹ יוֹצְאָה מֵאֶצְלוֹ, אוֹמֵר לָהּ: 'כָּל נְדָרִים שֶׁנִּדַּרְתְּ בְּתוֹךְ בֵּיתִי - הֲרֵי הֵן מוּפָרִין'. וְכֵן הַבַּעַל, עַד שֶׁלֹּא תִּכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ אוֹמֵר לָהּ: 'כָּל נְדָרִים שֶׁנִּדַּרְתְּ עַד שֶׁלֹּא תִּכָּנְסִי לִרְשׁוּתִי - הֲרֵי הֵן מוּפָרִין'. שֶׁמִּשֶּׁתִּכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ - אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר: ה. בּוֹגֶרֶת שֶׁשָּׁהֲתָה שְׁנֵים־עָשָׂר חֹדֶשׁ, וְאַלְמָנָה שְׁלֹשִׁים יוֹם, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הוֹאִיל וּבַעְלָהּ חַיָּב בִּמְזוֹנוֹתֶיהָ - יָפֵר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין הַבַּעַל מֵפֵר - עַד שֶׁתִּכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ: ו. שׁוֹמֶרֶת יָבָם בֵּין לְיָבָם אֶחָד בֵּין לִשְׁנֵי יְבָמִין, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יָפֵר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לְאֶחָד, אֲבָל לֹא לִשְׁנַיִם. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לֹא לְאֶחָד, וְלֹא לִשְׁנַיִם. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מָה אִם אִשָּׁה שֶׁקָּנָה הוּא לְעַצְמוֹ - הֲרֵי הוּא מֵפֵר נְדָרֶיהָ. אִשָּׁה שֶׁהִקְנוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם - אֵינוֹ דִּין שֶׁיָּפֵר נְדָרֶיהָ?! אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: לֹא, אִם אָמַרְתָּ בְּאִשָּׁה שֶׁקָּנָה הוּא לְעַצְמוֹ, שֶׁאֵין לַאֲחֵרִים בָּהּ רְשׁוּת, תֹּאמַר בְּאִשָּׁה שֶׁהִקְנוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, שֶׁיֵּשׁ לַאֲחֵרִים בָּהּ רְשׁוּת? אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: 'עֲקִיבָא, דְּבָרֶיךָ בִּשְׁנֵי יְבָמִין, מָה אַתָּה מֵשִׁיב עַל יָבָם אֶחָד'. אָמַר לוֹ: 'אֵין הַיְבָמָה גְּמוּרָה לַיָּבָם כְּשֵׁם שֶׁהָאֲרוּסָה גְּמוּרָה לְאִישָׁהּ': ז. הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: 'כָּל הַנְּדָרִים שֶׁתִּדְּרִי מִכָּאן עַד שֶׁאָבוֹא מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי, הֲרֵי הֵן קָיְמִין' - לֹא אָמַר כְּלוּם. 'הֲרֵי הֵן מוּפָרִין' - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מוּפָר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ מוּפָר. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אִם הֵפֵר נְדָרִים שֶׁנָּדְרָה לִכְלָל אִסּוּר - לֹא יָפֵר נְדָרִים שֶׁלֹּא בָּאוּ לִכְלָל אִסּוּר. אָמְרוּ לוֹ: הֲרֵי הוּא אוֹמֵר (בַּמִּדְבָּר ל, יד): "אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ" - אֶת שֶׁבָּא לִכְלָל 'הָקֵם' - בָּא לִכְלָל 'הָפֵר'. לֹא בָּא לִכְלָל 'הָקֵם' - לֹא בָּא לִכְלָל 'הָפֵר': ח. הֲפָרַת נְדָרִים כָּל הַיּוֹם. יֵשׁ בַּדָּבָר לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר. כֵּיצַד? נְדָרָה בְּלֵילֵי שַׁבָּת - יָפֵר בְּלֵילֵי שַׁבָּת וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ. נְדָרָה עִם חֲשֵׁכָה - מֵפֵר עַד שֶׁלֹּא תֶּחְשַׁךְ. שֶׁאִם חָשְׁכָה וְלֹא הֵפֵר - אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק יא

פֶּרֶק יא. וְאֵלּוּ נְדָרִים שֶׁהוּא מֵפֵר: דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם עִנּוּי נֶפֶשׁ: 'אִם אֶרְחַץ' וְ'אִם לֹא אֶרְחַץ', 'אִם אֶתְקַשֵּׁט' וְ'אִם לֹא אֶתְקַשֵּׁט'. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: אֵין אֵלּוּ נִדְרֵי עִנּוּי נֶפֶשׁ: ב. וְאֵלּוּ הֵם נִדְרֵי עִנּוּי נֶפֶשׁ: אָמְרָה: 'קוֹנָם פֵּרוֹת הָעוֹלָם עָלַי' - הֲרֵי זֶה יָכוֹל לְהָפֵר. 'פֵּרוֹת מְדִינָה עָלַי' - יָבִיא לָהּ מִמְּדִינָה אַחֶרֶת. 'פֵּרוֹת חֲנוָנִי זֶה עָלַי' - אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. וְאִם לֹא הָיְתָה פַּרְנָסָתוֹ אֶלָּא מִמֶּנּוּ - הֲרֵי זֶה

יָפֵר, דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵי: ג. ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לַבְּרִיּוֹת׳ – אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר, וְיכוֹלָה הִיא לֵהָנוֹת בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּאָה. ׳קוֹנָם כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם נֶהֱנִים לִי׳ – יִטְלוּ עַל כָּרְחוֹ. ׳כֹּהֲנִים אֵלּוּ וּלְוִיִּם אֵלּוּ נֶהֱנִים לִי׳ – יִטְלוּ אֲחֵרִים: ד. ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה עַל־פִּי אַבָּא וְעַל־פִּי אָבִיךְ וְעַל־פִּי אָחִי וְעַל־פִּי אָחִיךְ׳ – אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. ׳שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה עַל־פִּיךְ׳ – אֵינוֹ צָרִיךְ לְהָפֵר. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: יָפֵר, שֶׁמָּא תַּעְדִּיף עָלָיו יוֹתֵר מִן הָרָאוּי לוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר: יָפֵר, שֶׁמָּא יִגָּרְשֶׁנָּה וּתְהֵא אֲסוּרָה עָלָיו: ה. נְדָרָה אִשְׁתּוֹ וְסָבוּר שֶׁנְּדָרָה בִּתּוֹ, נְדָרָה בִּתּוֹ וְסָבוּר שֶׁנְּדָרָה אִשְׁתּוֹ, נָדְרָה בַּנָּזִיר וְסָבוּר שֶׁנְּדָרָה בַּקָּרְבָּן, נָדְרָה בַּקָּרְבָּן וְסָבוּר שֶׁנְּדָרָה בַּנָּזִיר, נָדְרָה מִן הַתְּאֵנִים וְסָבוּר שֶׁנְּדָרָה מִן הָעֲנָבִים, נָדְרָה מִן הָעֲנָבִים וְסָבוּר שֶׁנְּדָרָה מִן הַתְּאֵנִים – הֲרֵי זֶה יַחֲזוֹר וְיָפֵר: ו. אָמְרָה: ׳קוֹנָם תְּאֵנִים וַעֲנָבִים אֵלּוּ שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת׳, קַיֵּם לַתְּאֵנִים – כֻּלּוֹ קַיָּם. הֵפֵר לַתְּאֵנִים – אֵינוֹ מוּפָר עַד שֶׁיָּפֵר אַף לָעֲנָבִים. אָמְרָה: ׳קוֹנָם תְּאֵנִים שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת, וַעֲנָבִים שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת׳ – הֲרֵי אֵלּוּ שְׁנֵי נְדָרִים: ז. ׳יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ נְדָרִים, אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ מְפֵרִין׳ – יָפֵר. ׳יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ מְפֵרִין, אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה נֶדֶר׳ – רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: לֹא יָפֵר, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יָפֵר: ח. הַמֻּדָּר הֲנָאָה מֵחֲתָנוֹ, וְהוּא רוֹצֶה לָתֵת לְבִתּוֹ מָעוֹת, אוֹמֵר לָהּ: ׳הֲרֵי הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ נְתוּנִין לָךְ בְּמַתָּנָה, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא לְבַעְלִיךְ רְשׁוּת בָּהֶן, אֶלָּא מַה שֶּׁאַתְּ נוֹשֶׂאת וְנוֹתֶנֶת בְּפִיךְ׳: ט. ״וְנֵדֶר אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה יָקוּם עָלֶיהָ״ (בַּמִּדְבָּר ל, י). כֵּיצַד? אָמְרָה: ׳הֲרֵינִי נְזִירָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם׳ – אַף־עַל־פִּי שֶׁנִּשֵּׂאת בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם – אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. נָדְרָה וְהִיא בִּרְשׁוּת הַבַּעַל – מֵפֵר לָהּ. כֵּיצַד? אָמְרָה: ׳הֲרֵינִי נְזִירָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם׳, אַף־עַל־פִּי שֶׁנִּתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים – הֲרֵי זֶה מוּפָר. נָדְרָה בּוֹ בַּיּוֹם, נִתְגָּרְשָׁה בּוֹ בַּיּוֹם, הֶחֱזִירָהּ בּוֹ בַּיּוֹם – אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁיְּצָאת לִרְשׁוּת עַצְמָהּ שָׁעָה אַחַת – אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר: י. תֵּשַׁע נְעָרוֹת נִדְרֵיהֶן קַיָּמִין: בּוֹגֶרֶת וְהִיא יְתוֹמָה, נַעֲרָה וּבָגְרָה וְהִיא יְתוֹמָה, נַעֲרָה שֶׁלֹּא בָּגְרָה וְהִיא יְתוֹמָה. בּוֹגֶרֶת וּמֵת אָבִיהָ, נַעֲרָה בּוֹגֶרֶת וּמֵת אָבִיהָ, נַעֲרָה שֶׁלֹּא בָּגְרָה וּמֵת אָבִיהָ. נַעֲרָה שֶׁמֵּת אָבִיהָ וּמִשֶּׁמֵּת אָבִיהָ בָּגְרָה, בּוֹגֶרֶת וְאָבִיהָ קַיָּם, נַעֲרָה בּוֹגֶרֶת וְאָבִיהָ קַיָּם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף הַמַּשִּׂיא בִּתּוֹ הַקְּטַנָּה וְנִתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה וְחָזְרָה אֶצְלוֹ, וַעֲדַיִן הִיא נַעֲרָה: יא. ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֵית לְאַבָּא וּלְאָבִיךְ אִם עוֹשָׂה אֲנִי עַל־פִּיךְ׳, ׳שֶׁאֵינִי נֶהֱנֵית לְךָ אִם עוֹשָׂה אֲנִי עַל־פִּי אַבָּא וְעַל־פִּי אָבִיךְ׳ – הֲרֵי זֶה יָפֵר: יב. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים: שָׁלֹשׁ נָשִׁים יוֹצְאוֹת וְנוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה, הָאוֹמֶרֶת: ׳טְמֵאָה אֲנִי לָךְ׳, ׳שְׁמַיִם בֵּינִי לְבֵינָךְ׳,

׳נְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים׳. חָזְרוּ לוֹמַר: שֶׁלֹּא תְּהֵא אִשָּׁה נוֹתֶנֶת עֵינֶיהָ בְּאַחֵר וּמְקַלְקֶלֶת עַל בַּעְלָהּ, אֶלָּא הָאוֹמֶרֶת: ׳טְמֵאָה אֲנִי לָךְ׳ – תָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ. ׳שָׁמַיִם בֵּינִי לְבֵינָךְ׳ – יַעֲשׂוּ דֶּרֶךְ בַּקָּשָׁה. ׳נְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים׳ – יָפֵר חֶלְקוֹ, וּתְהֵא מְשַׁמְּשַׁתּוֹ, וּתְהֵא נְטוּלָה מִן הַיְּהוּדִים:

סְלִיק מַסֶּכֶת נְדָרִים

[בְּשַׁלַּח נד.]

(יוֹם רִאשׁוֹן; שְׁמוֹת קפט-קצ)

בִּידוּי. פְּתַח קָלָא אַחֲרָא וְאָמַר, קַבִּילוּ לֵיהּ בְּגַוְוייכוּ, דָּא הוּא דְּזַמִּין לְנַחְתָּא בֵּין בְּנֵי נָשָׁא, וּזְמִינָא אוֹרַיְיתָא, גְּנִיזָא דְּגִנְזַיָּיא, לְאִתְמַסְרָא בִּידוּי, וּלְאַרְעָשָׁא עָלְמִין דִּלְעֵילָּא וְתַתָּא עַל יְדָא דְּדֵין. בֵּיהּ שַׁעֲתָא אִתְרְגִישׁוּ כֻּלְּהוּ, וְנַטְלִין אֲבַתְרֵיהּ, פְּתְחוּ וְאָמְרוּ (תְּהִלִּים סו, יב): הִרְכַּבְתָּ אֱנוֹשׁ לְרֹאשֵׁנוּ בָּאנוּ בָאֵשׁ וּבַמָּיִם.

כְּדֵין סַלְקָא הַהוּא רוּחָא, וְקַיְימָא קָמֵי מַלְכָּא. מ פְּתִיחָא, סָלִיק וְאִתְעַטָּר בְּעִטְרוֹי, וְאַעְטְרֵיהּ בְּתִלַּת מְאָה וְעֶשְׂרִין וְחָמֵשׁ עִטְרִין, וְאַפְקִיד מַפְתְּחוֹי בִּידוּי. ש דַּאֲבָהָתָא, אַעְטְרוּ לֵיהּ בְּתִלַּת עִטְרִין קַדִּישִׁין, וְאַפְקִידוּ כָּל מַפְתְּחָן דְּמַלְכָּא בִּידֵיהּ, וְאַפְקִידוּ לֵיהּ בְּהֵימְנוּתָא, מְהֵימָנָא דְּבֵיתָא. ה סַלְקָא וְאִתְעַטָּרָא בְּעִטְרוֹי, וְקַבִּילַת לֵיהּ מִן מַלְכָּא.

כְּדֵין, נָחַת הַהוּא רוּחָא בְּאַרְבִּין דְּשָׁאטָן, בְּהַהוּא יַמָּא רַבָּא, וְקַבִּילַת לֵיהּ לְגַדְלָא לֵיהּ לְמַלְכָּא, וְהִיא יָהֲבַת לֵיהּ מִתַּמָּן זִיוִנִין, לְאַלְקָאָה לְפַרְעֹה וּלְכָל אַרְעֵיהּ. וּבְשַׁבְתָּא וּבְרֵישֵׁי יַרְחֵי, סַלְקַת לֵיהּ לְמַלְכָּא, כְּדֵין אִקְרֵי שְׁמֵיהּ, בְּאִלֵּין אַתְוָון רְשִׁימִין.

וּבְהַהִיא שַׁעֲתָא, דְּנָפַק לְנַחְתָּא לְאַרְעָא, בְּזַרְעָא דִּלְוִי, אִתְתָּקָנוּ אַרְבַּע מְאָה וְעֶשְׂרִין וְחָמֵשׁ בּוּצִינִין לְמַלְכָּא, וְאַרְבַּע מְאָה וְעֶשְׂרִין וְחָמֵשׁ גְּלִיפִין מִמָּנָן, אוֹזְפוּהָ לְהַהוּא רוּחָא לְאַתְרֵיהּ, כַּד נָפַק לְעָלְמָא, אִתְנַהֲרָא בְּאַנְפּוֹי, וּבֵיתָא אִתְמַלְיָיא מִזִּיוָותֵיהּ. בֵּיהּ שַׁעֲתָא, קָרָא עָלֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּטֶרֶם אֶצָּרְךָ בַּבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם הִקְדַּשְׁתִּיךָ נָבִיא לַגּוֹיִם נְתַתִּיךָ (יִרְמְיָה א, ה).

רִבִּי יִצְחָק אָמַר, בֵּיהּ שַׁעֲתָא קָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְרַבְרְבָא מִמָּנָא דְּמִצְרָאֵי, וְחָמוּ לֵיהּ מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּדֵין אָמְרוּ שִׁירָה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב, וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת, אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹ'. רִבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר, אִסְתַּכַּלְנָא בְּכָל תּוּשְׁבְּחָן דְּשַׁבְּחוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכוּלָּם פָּתְחוּ בְּאָז. אָז אָמַר שְׁלֹמֹה (מְלָכִים א' ח, יב). אָז יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ (יְהוֹשֻׁעַ י, יב), אָז יָשִׁיר יִשְׂרָאֵל (בַּמִּדְבָּר כא, יז). מַאי טַעְמָא.

אֶלָּא הָכִי תָּאנָא, כָּל נִסִּין וְכָל גְּבוּרָן דְּאִתְעֲבִידוּ לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, כַּד אִתְנְהִיר נְהִירוּ דְּעַתִּיקָא קַדִּישָׁא בְּעִטְרוֹי, גְּלִיפִין רְשִׁימִין בְּאָז, בְּא', וְא' בְּז',

אַנְקִיב בַּחֲשׁוֹכֵי, וְנָהִיר לְכָל עִיבָר. וְכַד אִתְחַבָּר נְהִירוּ דְּאָלֵ״ף וּמָטֵי לְזַיִי״ן, מַאן זַיִי״ן, דָּא (יְשַׁעְיָה לד, ו): חֶרֶב לַיְיָ מָלְאָה דָם. כְּדֵין עָבִיד נְסִין וּגְבוּרָאן, בְּגִין דְּאִתְחַבָּר א׳ עִם ז׳. וְדָא הוּא שִׁירָתָא. שִׁירָתָא הִיא דְּכָל סִטְרִין, וְדָא הוּא אָז יָשִׁיר.

יָשִׁיר, שָׁר מִבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא מִלָּה דָּא תַּלְיָא, וְאַשְׁלִים לְהַהוּא זִמְנָא, וְאַשְׁלִים לְזִמְנָא דְּאָתֵי, דְּזִמִּינִין יִשְׂרָאֵל לְשַׁבְּחָא שִׁירָתָא דָּא מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, דְּצַדִּיקַיָּיא קַדְמָאֵי, אַף עַל גַּב דְּאִסְתָּלָקוּ בְּדַרְגִּין עִלָּאִין דִּלְעֵילָּא, וְאִתְקַשָּׁרוּ בְּקִשׁוּרָא דִּצְרוֹרָא דְּחַיֵּי, זִמִּינִין כֻּלְּהוּ לְאַחָיָיא בִּגוּפָא, וּלְמֶחֱמֵי אַתְיָין וּגְבוּרָן דְּקָא עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל. וּלְמֵימָר שִׁירָתָא דָּא, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

רִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר מֵהָכָא, (יְשַׁעְיָה יא, יא): יוֹסִיף יְיָ שֵׁנִית יָדוֹ לִקְנוֹת אֶת שְׁאָר עַמּוֹ. לִקְנוֹת: כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (מִשְׁלֵי ח, כב): יְיָ קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ. אֶת שְׁאָר עַמּוֹ: אִלֵּין אִנּוּן צַדִּיקַיָּיא דִּבְהוֹן, דְּאִקְרוֹן שְׁאָר, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (בַּמִּדְבָּר יא, כו): וַיִּשָּׁאֲרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בַּמַּחֲנֶה. וְתָנֵינָן, לֵית עָלְמָא מִתְקַיְּימָא אֶלָּא עַל אִנּוּן דְּעַבְדֵי גַּרְמַיְיהוּ שִׁירַיִים.

וְאִי תֵּימָא, הוֹאִיל וְאִתְקַשָּׁרוּ בְּצִרוֹרָא דְּחַיֵּי, וּמִתְעַנְּגֵי בְּעִנּוּגָא עִלָּאָה, אֲמַאי יָחִית לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַרְעָא. פּוּק וְאוֹלִיף מִזִּמְנָא קַדְמָאָה, דְּכָל אִנּוּן רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, דַּהֲווֹ בְּדַרְגָּא עִלָּאָה דִּלְעֵילָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָחִית לְהוּ לְאַרְעָא לְתַתָּא. כָּל שֵׁכֶן הַשְׁתָּא, דְּבָעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיַשְׁרָא לַעֲקִימָא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (קֹהֶלֶת ז, כ): כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יֶחֱטָא. וְאִי תֵּימָא, אִנּוּן דְּמִיתוּ בְּעֶטְיוֹ דְּנָחָשׁ. אַפְלוּ אִנּוּן יְקוּמוּן, וְיהוֹן מָארֵי דְּעֵיטָא לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא.

וְעַל דָּא תָּנֵינָן, מֹשֶׁה זַמִּין לְמֵימָר שִׁירָתָא לְזִמְנָא דְּאָתֵי. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דִּכְתִיב (מִיכָה ז, טו): כִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אַרְאֶנּוּ נִפְלָאוֹת. אַרְאֶנּוּ, אַרְאֲךָ מִבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא אַרְאֶנּוּ מַמָּשׁ, לְמַאן דְּחָמָא בְּקַדְמִיתָא, יֶחֱמֵי לֵיהּ תִּנְיָינוּת, וְדָא הוּא אַרְאֶנּוּ, וּכְתִיב (תְּהִלִּים נ, כג): אַרְאֶנּוּ בְּיֵשַׁע אֱלֹהִים, וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי (שָׁם צא, טז).

[בְּשַׁלַּח נד:]

(יום שני; שְׁמוֹת קצא-קצב)

וּכְדֵין אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיְיָ.

שִׁירָתָא דְּמַטְרוֹנִיתָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. תָּנִינָן, כָּל בַּר נָשׁ דְּאָמַר שִׁירָתָא דָּא בְּכָל יוֹמָא, וּמְכַוֵּון בָּהּ, זָכֵי לְמֵימְרָא לְזִמְנָא דְּאָתֵי. דְּהָא אִית בָּהּ עָלְמָא דְּעָבַר, וְאִית בָּהּ עָלְמָא דְּאָתֵי, וְאִית בָּהּ קִשְׁרֵי מְהֵימָנוּתָא, וְאִית בָּהּ יוֹמֵי דְּמַלְכָּא מְשִׁיחָא, וְתָלֵי עָלָהּ, כָּל אִנּוּן תּוּשְׁבְּחָאן אַחֲרָנִין, דְּקַאמְרֵי עִלָּאֵי וְתַתָּאֵי.

הַשִּׁירָה שִׁיר זֶה מִבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא שִׁירָתָא, דְּקָא מְשַׁבַּחַת מַטְרוֹנִיתָא לְמַלְכָּא. וּמֹשֶׁה מִתַּתָּא לְעֵילָּא קָאָמַר, וְהָא אוּקְמוּהָ. לַיְיָ: בְּגִין דְּאַנְהִיר לָהּ מַלְכָּא אַנְפָּהָא. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר, דְּכָל אִנּוּן מְשַׁבְּחִין, דַּהֲווֹ נַגְדִּין, מָשִׁיךְ מַלְכָּא קַדִּישָׁא לְקַבְּלָהּ, בְּגִינֵי כָּךְ מְשַׁבְּחָא לֵיהּ מַטְרוֹנִיתָא.

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי, אַמַּאי כְּתִיב מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָא מַטְרוֹנִיתָא בַּעְיָא לְשַׁבְּחָא. אֶלָּא, זַכָּאָה חוּלָקֵיהוֹן דְּמֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל, דְּאִנּוּן הֲווֹ יַדְעִין לְשַׁבְּחָא לְמַלְכָּא, בְּגִין מַטְרוֹנִיתָא כְּדְקָא יָאוֹת, בְּגִין דְּכָל הַהוּא חֵילָא וּגְבוּרָה דִּילָהּ, יָרְתָא מִן מַלְכָּא.

רִבִּי חִיָּיא פָּתַח וְאָמַר (אֵיכָה ב, יט): קוּמִי רֹנִּי בַלַּיְלָה לְרֹאשׁ אַשְׁמֻרוֹת (איכה ב, יט). קוּמִי רֹנִּי: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. בַּלַּיְלָה: בְּגָלוּתָא. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר, בַּלַּיְלָה: בְּזִמְנָא דְּהִיא שַׁלְטָא וּמִתְעָרָא, לְרֹאשׁ אַשְׁמוּרוֹת, בְּרֹאשׁ מִבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא לְרֹאשׁ, כְּמָה דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מז, לא): עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה. וְאוֹקִימְנָא, רֹאשׁ הַמִּטָּה, דָּא יְסוֹד. אוֹף הָכָא לְרֹאשׁ, דָּא יְסוֹד, דְּמַטְרוֹנִיתָא מִתְבָּרְכָא בֵּיהּ. רֹאשׁ אַשְׁמוּרוֹת: דָּא הוּא רֵישָׁא, דְּנָצַח וְהוֹד.

רִבִּי יוֹסֵי אָמַר, דָּא הוּא רֵישָׁא דְּכִתְרֵי מַלְכָּא וְסִיוּמָא. רִבִּי אַבָּא אָמַר, לְרֹאשׁ אַשְׁמוּרוֹת כְּתִיב חָסֵר, וְדָא הוּא רֵישָׁא, רֹאשׁ הַמִּטָּה. וְכֻלָּא בְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא עִלָּאָה אִתְּמַר, וְדָא הוּא לַיְיָ.

רִבִּי יֵיסָא אָמַר, הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיְיָ, דָּא הוּא נַהֲרָא דְּנָפִיק מֵעֵדֶן, דְּכָל מִשְׁחָא וּרְבוּ נָפִיק מִנֵּיהּ, לְאַדְלָקָא בּוּצִינִין. וּמַשְׁמַע לְבָתַר דִּכְתִיב

אָשִׁירָה לַיְיָ, דָּא הוּא מַלְכָּא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, וְעַל דָּא לָא כְּתִיב אָשִׁירָה לוֹ.

וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר, לְדָרֵי דָּרִין, בְּגִין דְּלָא יִתְנַשֵּׁי מִנַּיְיהוּ לְעָלְמִין. דְּכָל מַאן דְּזָכֵי לְהַאי שִׁירָתָא בְּהַאי עָלְמָא, זָכֵי לָהּ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, וְזָכֵי לְשַׁבְּחָא בָּהּ בְּיוֹמוֹי דְּמַלְכָּא מְשִׁיחָא, בְּחֶדְוָותָא דִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דִּכְתִיב לֵאמֹר, לֵאמֹר בְּהַהוּא זִמְנָא. לֵאמֹר בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, בְּזִמְנָא דְּשָׁרוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא. לֵאמֹר בְּגָלוּתָא. לֵאמֹר בְּפוּרְקָנָא דִּלְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. לֵאמֹר לְעָלְמָא דְּאָתֵי.

אָשִׁירָה לַיְיָ, נָשִׁיר מִבָּעֵי לֵיהּ, מַאי אָשִׁירָה. אֶלָּא בְּגִין דַּהֲווֹ מְשַׁבְּחָן תּוּשַׁבַּחְתָּא דְּמַטְרוֹנִיתָא. לַיְיָ: דָּא מַלְכָּא קַדִּישָׁא. כִּי גָאֹה גָּאָה: דְּסָלִיק וְאִתְעַטָּר בְּעִטְרוֹי, לְאַפָּקָא בִּרְכָאן וְחַיִּלִין וּגְבוּרָאן, לְאַסָּקָא בְּכוּלָּא. כִּי גָאֹה גָּאָה: גָּאֹה בְּהַאי עָלְמָא, גָּאָה בְּעָלְמָא דְּאָתֵי. כִּי גָאֹה בְּהַהוּא זִמְנָא, גָּאָה, בְּגִין דְּיִתְעַטָּר בְּעִטְרוֹי בְּחֶדְוָותָא שְׁלִימוּתָא.

סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם, שׁוּלְטָנוּתָא דִּלְתַתָּא, וְשׁוּלְטָנוּתָא דִּלְעֵילָּא דַּאֲחִידָן בְּהוּ, אִתְמְסָרוּ בְּהַהוּא יַמָּא רַבָּא, וְשֶׁלְטָנוּתָא רַבָּא לְמֶעְבַּד בְּהוּ נוּקְמִין. וְתָנֵינָן, לָא עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא לְתַתָּא, עַד דְּיַעֲבִיד בְּשׁוּלְטָנֵיהוֹן לְעֵילָּא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה כד, כא): יִפְקֹד יְיָ עַל צְבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל הָאֲדָמָה.

רָמָה בַיָּם, אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, בֵּיהּ בְּלֵילְיָא, אִתְעַר גְּבוּרָא תַּקִּיפָא, דִּכְתִיב בֵּיהּ וַיּוֹלֶךְ יְיָ אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה כָּל הַלַּיְלָה. בְּהַהוּא זִמְנָא, בָּעָאת מַטְרוֹנִיתָא מִן מַלְכָּא, כָּל אִנּוּן אֻכְלוֹסִין דִּלְתַתָּא, וְכָל אִנּוּן שׁוּלְטָנִין דִּלְעֵילָּא, דְּיִתְמַסְּרוּן בִּידָהָא. וְכֻלְּהוּ אִתְמְסָרוּ בִּידָהָא, לְמֶעְבַּד בְּהוּ נוּקְמִין, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם. בַּיָּם סְתָם, לְעֵילָּא וְתַתָּא.

עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ (שְׁמוֹת טו, ב). רִבִּי חִיָּיא פָּתַח וְאָמַר (תְּהִלִּים קלט, ה): אָחוֹר וָקֶדֶם צַרְתָּנִי וַתָּשֶׁת עָלַי כַּפֶּכָה. כַּמָּה אִצְטְרִיכוּ בְּנֵי נָשָׁא לְיַקָּרָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד בָּרָא עָלְמָא,

[בְּשַׁלַּח נה.]

(יום שְׁלִישִׁי ; שְׁמוֹת קצג–קצד)

אִסְתָּכַל בֵּיהּ בָּאָדָם לְמֶהֱוֵי שַׁלִּיט עַל כֹּלָּא. וַהֲוָה דָּמֵי לְעִלָּאִין וְתַתָּאִין. נָחַת לֵיהּ בִּדְמוּת יַקִּירָא, וְחָמוּ לֵיהּ בִּרְיָין, כְּדֵין אִתְכְּנָשׁוּ לְגַבֵּיהּ, וְסָגִידוּ לָקָבְלֵיהּ, וְאֵימָתָא וְדַחֲלָא נָפְלַת עֲלַיְיהוּ מִדַּחֲלְתֵּיהּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ט, ב): וּמוֹרַאֲכֶם וְחִתְּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל עוֹף הַשָּׁמָיִם.

עַיְילֵיהּ לְגִנְתֵּיהּ דְּנָטַע, לְנַטְרֵיהּ לְמֶהֱוֵי לֵיהּ חֶדּוּ עַל חֶדּוּ, וּלְאִשְׁתַּעְשָׁעָ בֵּיהּ. עָבֵד לֵיהּ טְרוֹצְטְבוּלִין מְחַפְּיָין בְּאַבְנֵי יְקָר, וּמַלְאָכִין עִלָּאִין חַדָּאן קָמֵיהּ. לְבָתַר פָּקִיד לֵיהּ עַל אִילָנָא חַד וְלָא קָאִים בְּפִקּוּדָא דְּמָארֵיהּ.

אַשְׁכַּחְנָא בְּסִפְרָא דְּחַנּוֹךְ, דִּלְבָתַר דְּסָלִיק לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַחְמֵי לֵיהּ כָּל גִּנְזַיָּיא דְּמַלְכָּא, עִלָּאֵי וְתַתָּאֵי, אַחְמֵי לֵיהּ אִילָנָא דְּחַיֵּי, וְאִילָנָא דְּאִתְפְּקַד עֲלֵיהּ אָדָם, וְאַחְמֵי לֵיהּ דּוּכְתֵּיהּ דְּאָדָם בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן. וְחָמָא, דְּאִלְמָלֵי נָטִיר אָדָם פִּקּוּדָא דָּא, יָכִיל לְקַיְּימָא תְּדִירָא, וּלְמֶהֱוֵי תָּדִירָא תַּמָּן. הוּא לָא נָטַר פִּקּוּדָא דְּמָארֵיהּ, נָפַק בְּדִימּוֹס וְאִתְעֲנָשׁ.

רִבִּי יִצְחָק אָמַר, אָדָם דּוּ פַּרְצוּפִין אִתְבְּרִי, וְהָא אוֹקִימְנָא (בְּרֵאשִׁית ב, כא): וַיַּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו, נְסָרוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְאִתְעֲבִידוּ תְּרֵין, מִמִּזְרָח וּמִמַּעֲרָב, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים קלט, ה): אָחוֹר וָקֶדֶם צַרְתָּנִי. אָחוֹר דָּא מַעֲרָב, וְקֶדֶם דָּא מִזְרָח.

רִבִּי חִיָּיא אָמַר, מָה עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, תַּקִּין לְהַהוּא נוּקְבָּא וְשַׁכְלִיל שְׁפִירוּתָהּ עַל כֹּלָּא, וְעַיְילָהּ לְאָדָם, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלָע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה. תָּא חֲזֵי, מַה כְּתִיב לְעֵלָּא, וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעוֹתָיו. מַאי אַחַת. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ו, ט): אַחַת הִיא יוֹנָתִי תַּמָּתִי אַחַת הִיא לְאִמָּהּ. מִצַּלְעוֹתָיו: מִסִּטְרוֹי. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שְׁמוֹת כו, כ): וּלְצֶלַע הַמִּשְׁכָּן.

רִבִּי יְהוּדָה אָמַר, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְשִׁמְתָּא עִלָּאָה יָהַב בֵּיהּ בְּאָדָם, וְכָלִיל בֵּיהּ חָכְמְתָּא וְסָכְלְתָּנוּ, לְמִנְדַּע כֹּלָּא. מֵאָן אֲתַר יָהַב בֵּיהּ נְשִׁמְתָּא. רִבִּי יִצְחָק אָמַר, מֵאֲתַר דִּשְׁאַר נְשִׁמָתִין קַדִּישִׁין קָא אַתְיָין.

רִבִּי יְהוּדָה אָמַר, מֵהָכָא, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית א, כד): תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, מַאן הָאָרֶץ. מֵהַהוּא אֲתָר דְּמַקְדְּשָׁא אִשְׁתְּכַח בֵּיהּ. נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ חַיָּה סְתָם, דָּא נַפְשָׁא דְּאָדָם קַדְמָאָה דְּכֹלָּא.

רִבִּי חִיָּיא אָמַר, אָדָם הֲוָה יָדַע חָכְמְתָא עִלָּאָה, יַתִּיר מִמַּלְאֲכֵי עִלָּאֵי, וַהֲוָה מִסְתַּכֵּל בְּכֹלָּא, וְיָדַע וְאִשְׁתְּמוֹדָע לְמָאנֵי, יַתִּיר מִכָּל שְׁאַר בְּנֵי עָלְמָא. בָּתַר דְּחָב, אַסְתִּימוּ מִנֵּיהּ מַבּוּעֵי דְּחָכְמְתָא, מַה כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ג, כג): וַיְשַׁלְּחֵהוּ יְיָ אֱלֹהִים מִגַּן עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה.

רִבִּי אַבָּא אָמַר, אָדָם הָרִאשׁוֹן מִדְּכַר וְנוּקְבָא אִשְׁתְּכַח, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם א, כו): וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ, וְעַל דָּא, דְּכַר וְנוּקְבָא אִתְעֲבִידוּ כַּחֲדָא, וְאִתְפְּרָשׁוּ לְבָתַר. וְאִי תֵּימָא, הָא דְּאָמַר הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם. הָכִי הוּא וַדַּאי, וְדָא הִיא נוּקְבָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִשְׁתַּתַּף עִמָּהּ, וְדָא הוּא דְּכַר וְנוּקְבָא, וְכֹלָּא הוּא מִלָּה חֲדָא.

רִבִּי יוֹסֵי אָמַר, עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ, אִנּוּן דְּכִלִּילָן דָּא בְּדָא וְלָא אִתְפָּרְשָׁאן דָּא מִן דָּא, וּלְעָלְמִין אִנּוּן בַּחֲבִיבוּתָא, בִּרְעוּתָא חֲדָא, דְּמִתַּמָּן אִשְׁתְּכָחוּ מְשִׁיכָן דְּנַחֲלִין וּמַבּוּעִין לְאַסְתַּפְקָא כֹּלָּא, וּלְבָרְכָא כֹּלָּא, לָא כְּדִיבוּ מֵימֵי מַבּוּעִין, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (יְשַׁעְיָה נח, יא): וּכְמוֹצָא מַיִם אֲשֶׁר לֹא יְכַזְּבוּ מֵימָיו, וְעַל דָּא וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, דִּבְגִינֵי כָּךְ, מַלְכָּא קַדִּישָׁא מָשִׁיךְ וְאַחֲסִין לְתַתָּא, וְאִתְעַר יְמִינָא לְמֶעְבַּד נִסִּין.

זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ. דָּא צַדִּיק, דְּמִנֵּיהּ נָפְקִין בִּרְכָאן בִּזְווּג. וְאַנְוֵהוּ: בְּהַהוּא אֲתָר דַּחֲבִיבוּתָא אִשְׁתְּכַח בֵּיהּ, וְדָא הוּא מַקְדְּשָׁא. אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרוֹמְמֶנְהוּ, מִשֶּׁה קָאָמַר דָּא, לְגַבֵּי אֲתָר דְּלֵוָאֵי אַתְיָין מֵהַהוּא סִטְרָא, וְעַל דָּא שְׁלֵימוּתָא דְּכֹלָּא הוּא בְּהַהוּא אֲתָר.

רִבִּי יִצְחָק אָמַר, וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, דָּא מַלְכָּא קַדִּישָׁא, וְהָכִי הוּא. וּמְנָלַן. מִקְרָא אַחֲרִינָא אַשְׁכַּחְנָא לֵיהּ, דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה יב, ב): כִּי עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ יְיָ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, מִמַּשְׁמַע דְּקָאָמַר יְיָ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה,

[בְּשַׁלַּח נה:]

(יוֹם רְבִיעִי; שְׁמוֹת קצה-קצו)

דָּא מַלְכָּא קַדִּישָׁא.

עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וְגוֹ׳, רִבִּי חִזְקִיָּה פָּתַח וְאָמַר, בְּהַאי קְרָא דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי יז, יז): בְּכָל עֵת אֹהֵב הָרֵעַ וְאָח לְצָרָה יִוָּלֵד. בְּכָל עֵת אֹהֵב הָרֵעַ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דִּכְתִיב בֵּיהּ (מִשְׁלֵי כז, י): רֵעֲךָ וְרֵעַ אָבִיךָ אַל תַּעֲזֹב.

וְאָח לְצָרָה יִוָּלֵד, בְּשַׁעֲתָא דִּיעִיקוּן לָךְ שַׁנְאָךְ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַה אָמַר (תְּהִלִּים קכב, ח): לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ, דְּיִשְׂרָאֵל, אִקְרוֹן אַחִים וְרֵעִים לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. יִוָּלֵד מַהוּ, וְכִי הַשְׁתָּא יִוָּלֵד. אֶלָּא בְּשַׁעֲתָא דְּעַקְתָּא יִוָּלֵד בְּעָלְמָא, אָח יְהֵא לָקְבְלָךְ, לְשֵׁזָבָא לָךְ מִכָּל אִנּוּן דְּעָקִין לָךְ.

רִבִּי יְהוּדָה אָמַר, יִוָּלֵד: דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא יִתְעַר בְּהַאי עִדָּן, לְנַקְמָא לָךְ מֵאוּמִין, לְיַנְקָא לָךְ מֵאִימָּא, בְּהַהוּא סִטְרָא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. לְאִתְעָרָא גְּבוּרָאן לָקָבֵל אוּמִין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת.

רִבִּי יֵיסָא פָּתַח וְאָמַר, כַּמָּה אִית לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְרַחֲמָא לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּהָא לֵית לֵיהּ פּוּלְחָנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶלָּא רְחִימוּתָא. וְכָל מַאן דְּרָחִים לֵיהּ, וְעָבִיד פּוּלְחָנָא בִּרְחִימוּתָא, קָאֲרֵי לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְחִימָא. אִי הָכִי, בְּמָאי אוֹקִימְנָא הָנֵי קְרָאֵי, רֵעֲךָ וְרֵעַ אָבִיךָ אַל תַּעֲזֹב (מִשְׁלֵי כז, י). וּכְתִיב (שָׁם כה, יז): הַקַּר רַגְלְךָ מִבֵּית רֵעֶךָ.

אֶלָּא הָא אוֹקִמוּהָ חַבְרַיָּיא, הַאי קְרָא בְּעוֹלוֹת כְּתִיב. הַשְׁתָּא, רֵעֲךָ וְרֵעַ אָבִיךָ אַל תַּעֲזֹב, לְמִפְלַח לֵיהּ וּלְאִתְדַּבְּקָא בֵּיהּ וּלְמֶעְבַּד פִּקּוּדוֹי. אַל תַּעֲזֹב וַדַּאי. וְהָא דְּאִתְּמַר הַקַּר רַגְלְךָ מִבֵּית רֵעֶךָ. כְּלוֹמַר הוֹקַר יְצִרְךָ, דְּלָא יִרְתַּח לָקָבְלָךְ, וְלָא יִשְׁלוֹט בָּךְ, וְלַא תַּעֲבִיד הִרְהוּרָא אַחֲרָא. מִבֵּית רֵעֶךָ, מַאן בֵּית רֵעֶךָ. דָּא נִשְׁמְתָא קַדִּישָׁא, דְּאָעִיל בָּהּ רֵעֶךָ וְיָהֲבָהּ בְּגַוָּךְ.

וְעַל דָּא פּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְרַחֲמָא לֵיהּ בְּכֹלָּא, כְּמָה דִּכְתִיב (דְּבָרִים ו, ה): וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ. זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ, דְּכָל יִשְׂרָאֵל חָמוּ עַל יַמָּא, מַה דְּלָא

חָמָא יְחֶזְקֵאל נְבִיאָה, וַאֲפִילוּ אִנּוּן עוּבָּרֵי דְּבִמְעֵי אִמְּהוֹן, הֲווֹ חָמָאן וּמְשַׁבְּחָן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֻלְּהוּ הֲווֹ אָמְרִין זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרוֹמְמֶנְהוּ, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר אֱלֹהֵי אַבְרָהָם.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, אִי הָכִי אַמַּאי וַאֲרוֹמְמֶנְהוּ, דְּהָא אֱלֹהֵי אַבְרָהָם לְעֵילָּא הוּא. אָמַר לֵיהּ, אֲפִילוּ הָכִי אִצְטְרִיךְ, וְכוּלָּא חַד מִלָּה, וַאֲרוֹמְמֶנְהוּ בְּכוּלָּא, לְאַכְלְלָא מַאן דְּיָדַע לְיַחֲדָא שְׁמָא קַדִּישָׁא רַבָּא, דְּהָא הוּא פֻּלְחָנָא עִלָּאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

רִבִּי יְהוּדָה הַוָּה יָתִיב קָמֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן, וַהֲוָה קָאֲרֵי, כְּתִיב (יְשַׁעְיָה נב, ח): קוֹל צֹפַיִךְ נָשְׂאוּ קוֹל יַחְדָּו יְרַנֵּנוּ. קוֹל צוֹפַיִךְ, מַאן אִנּוּן צוֹפַיִךְ. אֶלָּא אִלֵּין אִנּוּן דְּמִצַּפָּאן, אֵימָתַי יְרַחֵם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְמִבְנֵי בֵּיתֵיהּ. נָשְׂאוּ קוֹל, יִשְׂאוּ קוֹל מִבָּעֵי לֵיהּ, מַאי נָשְׂאוּ קוֹל. אֶלָּא, כָּל בַּר נָשׁ דְּבָכֵי, וְאָרִים קָלֵיהּ עַל חָרְבַּן בֵּיתֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, זָכֵי לְמָה דִּכְתִיב לְבָתַר, יַחְדָּו יְרַנֵּנוּ. וְזָכֵי לְמֶחֱמֵי לֵיהּ בִּישׁוּבָא בְּחֶדְוָותָא.

בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן, בְּשׁוּב יְיָ אֶל צִיּוֹן מִבָּעֵי לֵיהּ, מַאי בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן אֶלָּא בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן וַדַּאי. תָּא חֲזֵי, בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְחָרִיב יְרוּשָׁלַיִם לְתַתָּא, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִתְתָּרְכַת, סָלִיק מַלְכָּא קַדִּישָׁא לְצִיּוֹן, וְאַנְגִיד לֵיהּ לָקָבְלֵיהּ, בְּגִין דִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִתְתָּרְכַת. וְכַד תִּתְהַדַּר כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְאַתְרָהּ, כְּדֵין יֵתוּב מַלְכָּא קַדִּישָׁא לְצִיּוֹן לְאַתְרֵיהּ, לְאִזְדַּוְוגָא חַד בְּחַד, וְדָא הוּא בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן. וּכְדֵין זְמִינִין יִשְׂרָאֵל לְמֵימָר, זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ. וּכְתִיב, זֶה יְיָ קִוִּינוּ לוֹ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ, בִּישׁוּעָתוֹ וַדַּאי.

יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה יְיָ שְׁמוֹ (שְׁמוֹת טו, ג). רִבִּי אַבָּא פָּתַח (בַּמִּדְבָּר כא, יד): עַל כֵּן יֵאָמַר בְּסֵפֶר מִלְחֲמֹת יְיָ׳ אֶת וָהֵב בְּסוּפָה וְאֶת הַנְּחָלִים אַרְנוֹן. כַּמָּה אִית לָן לְאִסְתַּכְּלָא בְּפִתְגָּמֵי אוֹרַיְיתָא, כַּמָּה אִית לָן לְעַיְינָא בְּכָל מִלָּהָא, דְּלֵית לָךְ מִלָּה בְּאוֹרַיְיתָא, דְּלָא אִתְרְמִיזָא בִּשְׁמָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, וְלֵית לָךְ מִלָּה בְּאוֹרַיְיתָא, דְּלֵית בָּהּ כַּמָּה רָזִין, כַּמָּה טַעֲמִין, כַּמָּה שָׁרְשִׁין, כַּמָּה עֲנָפִין.

[בְּשַׁלַּח נו.]

(יום חֲמִישִׁי; שְׁמוֹת קצז-קצח)

הָכָא אִית לְאִסְתַּכְּלָא, עַל כֵּן יֵאָמַר בְּסֵפֶר מִלְחֲמֹת יְיָ, וְכִי סֵפֶר מִלְחֲמֹת יְיָ אָן הוּא. אֶלָּא הָכִי אִתְּעָרוּ חַבְרַיָּיא, כָּל מַאן דְּאַגַּח קְרָבָא בְּאוֹרַיְיתָא, זָכֵי לְאַסְגָּאָה שְׁלָמָא בְּסוֹף מִלּוֹי. כָּל קְרָבִין דְּעָלְמָא, קְטָטָה וְחֻרְבָּנָא. וְכָל קְרָבִין דְּאוֹרַיְיתָא, שְׁלָמָא וּרְחִימוּתָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב עַל כֵּן יֵאָמַר בְּסֵפֶר מִלְחֲמֹת יְיָ אֶת וָהֵב בְּסוּפָה, כְּלוֹמַר, אַהֲבָה בְּסוֹפָהּ. דְּלֵית לָךְ אַהֲבָה וּשְׁלָמָא בַּר מֵהַאי.

תּוּ קַשְׁיָא בְּאַתְרֵיהּ. עַל כֵּן יֵאָמַר בְּסֵפֶר מִלְחֲמֹת יְיָ, בְּתוֹרַת מִלְחֲמוֹת יְיָ מִבָּעֵי לֵיהּ, מַאי בְּסֵפֶר. אֶלָּא רָזָא עִלָּאָה הוּא, אֲתָר אִית לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִקְרֵי סֵפֶר, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (יְשַׁעְיָה לד, טז): דִּרְשׁוּ מֵעַל סֵפֶר יְיָ וּקְרָאוּ. דְּכָל חֵילִין וּגְבוּרָן דְּעָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּהַהוּא סֵפֶר תַּלְיָין, וְכַד אַגַּח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְרָבוֹי, בְּחַד אֲתָר דְּאִיהוּ בְּסוֹפָא דְּדַרְגִּין, וְאִקְרֵי וָהֵב. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (מִשְׁלֵי ל, טו): לַעֲלוּקָה שְׁתֵּי בָּנוֹת הַב הַב. בְּסוֹפָהּ: בְּסוֹף דַּרְגִּין אִשְׁתְּכַח. בְּסוֹפָהּ: יָם סוֹף אִתְקְרֵי, יָם דְּאִיהוּ סוֹף לְכָל דַּרְגִּין.

וְאֶת הַנְּחָלִים אַרְנוֹן וְעִם נַחֲלַיָּא דְּאִשְׁתְּכַחוּ וְאִתְנְגִידוּ. לְגַבֵּיהּ, מֵהַהוּא אֲתָר עִלָּאָה, דְּאִקְרֵי אַרְנוֹן. מַאי אַרְנוֹן, זוּוּגָא עִלָּאָה דַּחֲבִיבוּתָא, דְּלָא מִתְפָּרְשָׁאן לְעָלְמִין, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (בְּרֵאשִׁית ב, י): וְנָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן. וּבְדָא, מִשְׁתָּרְשָׁן שָׁרְשׁוֹי, וְאִתְרְבִיאוּ עֲנָפָיו, לְאוֹשָׁטָא קְרָבוֹי בְּכָל אֲתָר, לְאוֹשָׁטָא חֵילִין וּגְבוּרָן, וּלְאִתְחַזָּאָה שׁוּלְטָנָא רַבָּא וְיַקִּירָא דְּכֹלָּא.

תָּא חֲזֵי, כַּד מִתְעָרִין גְּבוּרָן וּקְרָבִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כַּמָּה גַּרְדִּינֵי טְהִירִין, מִתְעָרִין לְכָל עִיבָר, כְּדֵין שַׁנְנָן רוּמְחִין וְסַיְיפִין, וּמִתְעָרִין גְּבוּרָן, וְיַמָּא אִתְרְגִישַׁת וְגַלְגַּלּוֹי סַלְקִין וְנַחְתִּין, וְאַרְבִּין דְּאַזְלִין וְשָׁאטָן בְּיַמָּא, לְכָל עִיבָר מִסְתַּלְּקִין. שְׁנָנָא קְרָבָא בְּאַבְנֵי בַלְסְטְרָאוֹת, מָאנֵי דְּרוֹמְחִין וְסַיְיפִין, כְּדֵין (תְּהִלִּים מה, ו): חִצֶּיךָ שְׁנוּנִים, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְתָּקִיף בְּחֵילוֹי, וּלְאִתְעָרָא קְרָבָא. וַוי לְאִנּוּן דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא יִתְעָר

עָלַיְיהוּ קְרָבָא. כְּדֵין כְּתִיב, יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה.

וּמֵהָכָא, וּמֵאנּוּן אַתְוָון, וּמֵהַאי קְרָא, נָפְקִין טוּרֵי קְרָבָא לְאִנּוּן חַיָּיבַיָּא, לְאִילֵּין מָארֵי דְּבָבוּ דְּחָבוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאַתְוָון אִתְגַּלְיָין לְאִנּוּן מָארֵי קְשׁוֹט, וְהָא אִתְפָּרְשָׁן מִלִּין וְהָא אִתְמַר.

יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה יְיָ שְׁמוֹ. כֵּיוָן דִּכְתִיב יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה, לָא יָדַעְנָא דַּיְיָ שְׁמוֹ. אֶלָּא, כְּמָה דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית יט, כד): וַיְיָ הִמְטִיר עַל סְדֹם וְעַל עֲמֹרָה גָּפְרִית וָאֵשׁ מֵאֵת יְיָ׳ מִן הַשָּׁמָיִם. וּכְלָא בְּהַאי סִפְּר תַּלְיָין, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (אִיּוֹב כ, כז): יְגַלּוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאֶרֶץ מִתְקוֹמָמָה לוֹ.

תָּא חֲזֵי, בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְעַר קְרָבָא בְּעָלְמָא, עִלָּאֵי וְתַתָּאֵי אִתְעַקְּרוּ מֵאַתְרַיְיהוּ, כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב, מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם. וּלְזִמְנָא דְּאָתֵי, זַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַגָּחָא קְרָבָא עִלָּאָה וְתַקִּיפָא בַּעֲמַמְיָא, בְּגִין לְאוֹקָרָא שְׁמֵיהּ, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (זְכַרְיָה יד, ג): וְיָצָא יְיָ וְנִלְחַם בַּגּוֹיִם הָהֵם כְּיוֹם הִלָּחֲמוֹ בְּיוֹם קְרָב, וּכְתִיב (יְחֶזְקֵאל לח, כג):

וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי וְנוֹדַעְתִּי וְגוֹ׳.

רִבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר (תְּהִלִּים עז, יז): רָאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יָחִילוּ וְגוֹ׳, בְּשַׁעֲתָא דְּעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל יַת יַמָּא, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַלְאָכָא דִּי מְמָנָא עַל יַמָּא, פְּלִיג מֵימָךְ. אֲמַר לֵיהּ לָמָּה. אֲמַר לֵיהּ בְּגִין דְּבָנַי יַעַבְרוּן בְּגַוָּךְ. אָמַר לֵיהּ, פּוּרְקָנָא דְּקִיטְנָא קְשׁוֹט. מַאי שְׁנָא אִלֵּין מֵאִלֵּין.

אֲמַר לֵיהּ עַל תְּנַאי דָּא, עֲבָדִית לְיַמָּא כַּד בָּרָאתִי עָלְמָא. מָה עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִתְּעַר גְּבוּרְתָּא דִּילֵיהּ, וְאִתְקְמָטוּ מַיָּא. הָדָא הוּא דִּכְתִיב, רָאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יָחִילוּ. אֲמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קְטוֹל כָּל אִנּוּן אוּכְלוֹסִין, לְבָתַר אַרְמִי לוֹן לְבַר. לְבָתַר חָפֵי יַמָּא עָלַיְיהוּ, הָדָא הוּא דִּכְתִיב, מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם.

אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר, פּוּק חֲמֵי כַּמָּה רְתִיכִין עָבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָּא, כַּמָּה אוּכְלוֹסִין, כַּמָּה חַיָּילִין, וְכֻלְּהוּ

[בְּשַׁלַּח נו:]

(יום שִׁשִּׁי; שְׁמות קצט-ר)

קְשִׁירִין אִלֵּין בְּאִלֵּין. כֻּלְּהוּ רְתִיכִין אִלֵּין לְאִלֵּין, דַּרְגִּין עַל דַּרְגִּין, וּמִסְטָרָא דְּשִׂמְאלָא מִתְעָרִין רְתִיכִין קַדִּישִׁין שַׁלִּיטִין. וְכֻלְּהוּ דַּרְגִּין יְדִיעָן לְעֵילָּא.

וְהָא אִתְעַרְנָא בִּבְכוֹר פַּרְעֹה, דְּהוּא דַּרְגָּא חַד, דְּקָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְתָבַר לֵיהּ מִשְׁלְשׁוֹלֵיהּ תַּקִּיפָא, תְּחוֹת שׁוּלְטָנֵיהּ, כַּמָּה רְתִיכִין וְכַמָּה חַיָּילִין דְּקוּזְמִיטִין מִסְּטָר שְׂמָאלָא, מִנְּהוֹן אֲחִידָן בַּאֲתָר עִלָּאָה דְּשׁוּלְטָנוּתָא דִּלְהוֹן, וּמִנְּהוֹן אֲחִידָן בְּמַלְכוּתָא דִּלְעֵילָּא. מִנְּהוֹן אֲחִידָן בָּתַר אַרְבַּע כָּרְסָוִון, כְּמָה דְּאִתְּמַר.

וְכֻלְּהוּ אִתְמְסָרוּ בִּידֵיהּ, בְּדִינָא דְּמַלְכוּתָא, דְּאִקְרֵי יַמָּא רַבָּא, לְתַבְרָא לוֹן מִדַּרְגֵּיהוֹן, וְכַד אִנּוּן אִתְּבָּרוּ לְעֵילָּא, כָּל אִנּוּן דִּלְתַתָּא אִתְּבָּרוּ, וְאִתְאֲבִידוּ בְּיַמָּא תַּתָּאָה. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב, מַרְכֶּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם. בַּיָּם סְתָם.

וּמִבְּחַר שָׁלְשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם סוּף. וּמִבְּחַר שָׁלִישָׁיו, הָא אִתְּמַר, וְשָׁלִישִׁים עַל כֻּלּוֹ, כֻּלְּהוּ דַּרְגִּין תְּרִין וְחָד. אִלֵּין עַל אִלֵּין. כְּגַוְונָא עִלָּאָה הָכִי אִתְעֲבִידוּ. וְכֻלְּהוּ אִתְמְסָרוּ בִּידָהָא, לְאִתְּבְּרָא מִשּׁוּלְטָנֵיהוֹן, אִלֵּין וְאִלֵּין.

תָּא חֲזֵי, הָא אִתְּמַר דְּכֻלְּהוּ עֻשַּׁר מָחָאן דְּעָבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִצְרַיִם, כֻּלָּא הֲוָה יָדָא חֲדָא, דְּשִׂמְאלָא אַכְלִיל בִּימִינָא. דְּעֻשַּׁר אֶצְבְּעָן כְּלִילָן דָּא בְּדָא, לָקֶבֵל עֻשַּׁר אֲמִירָן, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְקְרֵי בְּהוּ לְבָתַר. לָקֶבְלֵיהּ דְּכֻלָּא הַאי דְּיַמָּא, תַּקִּיף וְרַב וְשַׁלִּיטָא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (יְשַׁעְיָה ח, כג): וְהָאַחֲרוֹן הִכְבִּיד. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב, מַרְכֶּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וְגוֹ׳. וּלְזִמְנָא דְּאָתֵי, זַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַטְלָא אִכְלוֹסִין וְקוּזְתוּרְנָטִין וְקוּנְטִירִיסִין וְקָלַטִּירוֹלְסִין דֶּאֱדוֹם, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה סג, א): מִי זֶה בָּא מֵאֱדוֹם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבָּצְרָה.

מַרְכֶּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם. רִבִּי יִצְחָק פָּתַח (יִרְמְיָה י, יג): לְקוֹל תִּתּוֹ הֲמוֹן מַיִם בַּשָּׁמַיִם וַיַּעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ מֵאֹצְרֹתָיו. הָא תָּנִינָן, שִׁבְעָה רְקִיעִין עָבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוּא, וּבְכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא כּוֹכְבִין קְבִיעִין, וְרַהֲטִין בְּכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא, וּלְעֵילָּא מִכֻּלְהוּ עֲרָבוֹת.

וְכָל רְקִיעָא וּרְקִיעָא בְּהִלּוּכוֹ מָאתַן שְׁנִין, וְרוּמְיֵהּ חֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין. וּבֵין רְקִיעָא וּרְקִיעָא, חֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין. וְהַאי עֲרָבוֹת הִלּוּכוֹ בְּאוֹרְכֵיהּ, אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאָה שְׁנִין. וּפוּתְיֵהּ, אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאָה שְׁנִין, וּמִזְיָא דִּילֵיהּ, נָהֲרִין כָּל אִנּוּן רְקִיעִין.

וְהָא תָּנֵינָן, לְעֵילָּא מֵעֲרָבוֹת, רָקִיעַ דְּחַיּוֹת. פַּרְסוֹת דְּחַיּוֹת קַדִּישִׁין וְרוּמְהוֹן, כְּכֻלְּהוּ. לְעֵילָּא מִנְּהוֹן קַרְסוֹלַיִן דְּחַיּוֹת כְּכֻלְּהוּ. שׁוֹקֵי הַחַיּוֹת, כְּכֻלְּהוּ. אַרְכּוּבִין דְּחַיּוֹת, כְּכֻלְּהוּ. יַרְכִין דְּחַיּוֹת, כְּכֻלְּהוּ. עַגְבֵי דְּחַיּוֹת, כְּכֻלְּהוּ. וְגוּפָא דְּחַיּוֹת כְּכֻלְּהוּ. גַּדְפַּיְיהוּ, כְּכֻלְּהוּ. וְצַוָּארַיְיהוּ, כְּכֻלְּהוּ. רָאשֵׁי הַחַיּוֹת, כְּכֻלְּהוּ. מַאי כְּכֻלְּהוּ. כָּקָבְלֵי כֻּלְּהוּ.

וְכַל שַׁיְיפָא וְשַׁיְיפָא דִּבְחַיּוֹת, לָקָבֵל שִׁבְעָה תְּהוֹמִין, וְלָקָבֵל שִׁבְעָה הֵיכָלִין וְלָקָבֵל מֵאַרְעָא לִרְקִיעָא. וְלָקָבֵל מֵרְקִיעָא לִרְקִיעָא, וְשִׁיעוּרָא דְּכֻלְּהוּ וְרוּמְהוֹן עֶשְׂרִין וַחֲמִשָּׁה אַלְפִין חוּלָקִין, מִשִּׁיעוּרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא.

וְעוֹד רְקִיעָא חַד לְעֵילָּא, מִן קַרְנֵי הַחַיּוֹת, דִּכְתִיב (יְחֶזְקֵאל א, כב): וּדְמוּת עַל רָאשֵׁי הַחַיָּה רָקִיעַ. מִלְּרַע כַּמָּה רְתִיכִין, בִּימִינָא וּשְׂמָאלָא.

מִתְּחוֹת יַמָּא שָׁרָאן כֻּלְּהוּ נוּנֵי יַמָּא, וְשָׂטָאן, אִתְכְּנָפוּ בְּזִוְיהוֹן אַרְבַּע, נַחְתִּין בְּדַרְגַּיְיהוּ, וְכֻלְּהוּ רְתִיכִין אִקְרוֹן בִּשְׁמָהָן. מִתְּחוֹת אִלֵּין, אַזְלִין וְשָׂאטִין אִנּוּן זְעִירִין, דַּרְגִּין עַל דַּרְגִּין, דִּכְתִיב (תְּהִלִּים קד, כה): זֶה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב יָדָיִם שָׁם רֶמֶשׂ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדֹלוֹת. וְהָא אוֹקִימְנָא מִלֵּי.

מִסְּטָר שְׂמָאלָא תַּתָּאָה, קוּזְמִיטָא סִטְרָא אַחֲרָא וְאַחִידָן מֵאִנּוּן דִּלְעֵילָּא, וְנַחְתּוּ לְאִתְבְּרָא מֵחֵילָא תַּקִּיפָא קַדִּישָׁא. כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא, מַרְכְּבַת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ וְגוֹ׳.

יְמִינְךָ יְיָ נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ (שְׁמוֹת טו, ו). אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, בְּשַׁעֲתָא דְּצַפְרָא נָהִיר, וְאַיְלְתָּא קַיְימָא בְּקִיּוּמָהּ, אִתְעַבְּרַת בְּסִטְרָהָא, וְעָאלַת בְּמָאתָן הֵיכָלִין דְּמַלְכָּא. בַּר נָשׁ דְּאִשְׁתַּדַּל

[בְּשַׁלַּח נז.]

(שַׁבַּת־קֹדֶשׁ; שְׁמוֹת רא–רב)

בְּפַלְגוּת לֵילְיָא בְּאוֹרַיְיתָא, בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְעַר רוּחָא דְּצָפוֹן, וְכַאיבַת אַיַּלְתָּא לְאִתְעָרָא בְּעָלְמָא, אָתֵי עִמָּהּ לְקַיְימָא קֹדֶם מַלְכָּא, בְּשַׁעֲתָא דְּנָהִיר צַפְרָא מַשְׁכִּין עָלֵיהּ חַד חוּטָא דְּחֶסֶד.

מִסְתַּכֵּל בִּרְקִיעָא, שַׁרְיָא עָלֵיהּ נְהִירוּ דְּסָכְלְתָנוּ דְּדַעְתָּא קַדִּישָׁא, וּמִתְעַטַּר בֵּיהּ בַּר נָשׁ, וְדָחֲלִין מִנֵּיהּ כֹּלָּא. כְּדֵין הַאי בַּר נָשׁ אִקְרֵי בְּרָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בַּר הֵיכָלָא דְּמַלְכָּא. עָאל בְּכָל תַּרְעוֹי, לֵית דִּימְחֵי בִּידֵיהּ.

בְּשַׁעֲתָא דְּקָרֵי לְהֵיכָלָא דְּמַלְכָּא, עָלֵיהּ כְּתִיב (תְּהִלִּים קמה, יח): קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶּאֱמֶת. מַאי בֶּאֱמֶת. כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא (מִיכָה ז, כ): תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב, דְּיַדַּע לְיַחֲדָא שְׁמָא קַדִּישָׁא בְּצַלּוֹתֵיהּ כְּדְקָא יָאוֹת. וְדָא פּוּלְחָנָא דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא.

וּמַאן דְּיַדַּע לְיַחֲדָא שְׁמָא קַדִּישָׁא כְּדְקָא יָאוֹת, אוֹקִים אוּמָא יְחִידָאָה בְּעָלְמָא, דִּכְתִיב (שְׁמוּאֵל ב׳ ז, כג): וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ. וְעַל דָּא אוֹקִימְנָא, כָּל כֹּהֵן דְּלָא יָדַע לְיַחֲדָא שְׁמָא קַדִּישָׁא כְּדְקָא יָאוֹת, לָאו פּוּלְחָנֵיהּ פּוּלְחָנָא. דְּהָא כֹּלָּא בֵּיהּ תַּלְיָא, פּוּלְחָנָא עִלָּאָה, וּפוּלְחָנָא תַּתָּאָה. וּבָעֵי לְכַוְונָא לִבָּא וּרְעוּתָא, בְּגִין דְּיִתְבָּרְכוּן עִלָּאֵי וְתַתָּאֵי.

כְּתִיב (יְשַׁעְיָה א, יב): כִּי תָּבֹאוּ לֵרָאוֹת פָּנָי. כָּל בַּר נָשׁ דְּאָתֵי לְיַחֲדָא שְׁמָא קַדִּישָׁא, וְלָא אִתְכַּוַּון בֵּיהּ בְּלִבָּא וּרְעוּתָא וּדְחִילוּ, בְּגִין דְּיִתְבָּרְכוּן בֵּיהּ עִלָּאֵי וְתַתָּאֵי, רָמָאן לֵיהּ צְלוֹתֵיהּ לְבַר, וְכֹלָּא מַכְרִיזֵי עָלֵיהּ לְבִישׁ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרֵי עָלֵיהּ כִּי תָּבֹאוּ לֵרָאוֹת פָּנָי. כִּי תָּבֹאוּ לְרָאוֹת מִבָּעֵי לֵיהּ, מַאי לֵרָאוֹת פָּנָי.

אֶלָּא כָּל אִנּוּן אַנְפִּין דְּמַלְכָּא, טְמִירִין בְּעִמְקָא לְבָתַר חַשׁוֹכָא, וְכָל אִנּוּן דְּיַדְעִין לְיַחֲדָא שְׁמָא קַדִּישָׁא כְּדְקָא יָאוֹת מְבַקְּעִין כָּל אִנּוּן כּוֹתָלֵי חַשׁוֹכָא, וְאַנְפִּין דְּמַלְכָּא אִתְחַזְיָין, וְנָהֲרִין לְכֹלָּא. וְכַד אִנּוּן אִתְחַזְיָין וְנָהֲרִין, מִתְבָּרְכִין כֹּלָּא עִלָּאִין וְתַתָּאִין. כְּדֵין בִּרְכָאן אִשְׁתְּכָחוּ בְּכֻלְּהוּ עָלְמִין, וּכְדֵין כְּתִיב לֵרָאוֹת פָּנָי.

מִי בְקֵשׁ זֹאת מִיֶּדְכֶם, מַאי קָא מַיְירֵי. אֶלָּא מַאן דְּאָתֵי לְיַחֲדָא שְׁמָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, בָּעֵי לְיַחֲדָא מִסְטָרָא דְּזֹאת. כְּמָה דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא טז, ג): בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. בְּגִין דְּיִזְדַּוְוגוּן כַּחֲדָא אִנּוּן תְּרִין: צַדִּיק וְצֶדֶק, בְּזִוּוגָא חֲדָא. בְּגִין דְּיִתְבָּרְכוּן כֻּלָּא מִנַּיְיהוּ, וְאִלֵּין אִקְרוּן חֲצֵרֶךָ, כְּמָה דִּכְתִיב (תְּהִלִּים סה, ה): אַשְׁרֵי תִּבְחַר וּתְקָרֵב יִשְׁכֹּן חֲצֵרֶיךָ.

וְאִי אִיהוּ אָתֵי לְיַחֲדָא שְׁמָא קַדִּישָׁא, וְלָא יִתְכַּוֵּון בֵּיהּ בִּרְעוּתָא דִּלְבָּא, בְּדְחִילוּ וּרְחִימוּ. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר, מִי בִקֵּשׁ זֹאת מִיֶּדְכֶם רְמָס חֲצֵרָי. זֹאת וַדַּאי, דְּהָא לֹא אִשְׁתְּכַח בְּהוּ בִּרְכָאן. וְלָא דֵּי דְּלָא אִשְׁתְּכַחוּ בְּהוּ בִּרְכָאן, אֶלָּא דְּשַׁרְיָא בְּהוּ דִּינָא וְאִשְׁתְּכַח דִּינָא בְּכֻלָּא.

תָּא חֲזֵי, יְמִינָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְגִיהּ מִתְעָרִין כָּל נְהִירוּ, כָּל בִּרְכָאן, וְכָל חֶדְוָה. בֵּיהּ כָּלִיל שְׁמָאלָא, כְּמָה דְּאִית בְּבַר נָשׁ יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, וּשְׂמָאלָא אִתְכְּלִיל בִּימִינָא, וִימִינָא הוּא כָּלִיל כֻּלָּא. וְכַד אִתְעַר יְמִינָא שְׂמָאלָא אִתְעַר עִמֵּיהּ, דְּהָא בֵּיהּ אֶחָיד וְאִתְכְּלִיל.

וְתָא חֲזֵי, בְּשַׁעֲתָא דְּאָרִים בַּר נָשׁ יְדֵיהּ בְּצִלּוֹתָא, מְכַוֵּן בְּאֶצְבְּעָן דִּילֵיהּ לְעֵילָּא. כְּמָה דִּכְתִיב (שְׁמוֹת יז, יא): וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל. דְּהָא בִּימִינָא תַּלְיָא כֻּלָּא. וּכְתִיב (וַיִּקְרָא ט, כב): וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָו, וּכְתִיב חָסֵר. וּכְדֵין אִתְכְּוַון לְבָרְכָא לְעֵילָּא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאו הָכִי, בְּשַׁעֲתָא דְּאָרִים יְמִינָא לְעֵילָּא, וַוי לְהוּ לְתַתָּאֵי, דְּהָא כָּל סַיְיעְתָּא וְכָל בִּרְכָאן אִסְתָּלִיקוּ מִנַּיְיהוּ. מְנָלָן. דִּכְתִיב נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ. מַאי נָטִיתָ יְמִינְךָ. כְּתַרְגּוּמוֹ, אַרֵימַת יְמִינְךָ. מִיָּד תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ. וְכַד יְמִינָא אִשְׁתְּכַח, שְׂמָאלָא אִשְׁתְּכַח עִמֵּיהּ, וּכְדֵין לָא שַׁלְטִין דִּינִין בְּעָלְמָא, מַאי טַעְמָא, בְּגִין דִּימִינָא אִשְׁתְּכַח עִמֵּיהּ. וְאִי יְמִינָא אִסְתַּלָּקַת, הָא שְׂמָאלָא אִזְדַּמְּנַת, כְּדֵין דִּינִין מִתְעָרִין בְּעָלְמָא, וְדִינָא שַׁרְיָא בְּכֻלָּא.

רִבִּי שִׁמְעוֹן כַּד הֲוָה מָטֵי לְהַאי קְרָא, הֲוָה בָּכֵי, דִּכְתִיב (אֵיכָה ב, ג): הֵשִׁיב אָחוֹר יְמִינוֹ. וְכִי אֶפְשָׁר דְּהֵשִׁיב אָחוֹר יְמִינוֹ. אֶלָּא בְּגִין דְּאַקְדִּים שְׂמָאלָא לְנַחְתָּא בְּעָלְמָא, וִימִינָא אִשְׁתַּאֲרַת בַּאֲתָר אַחֲרָא.

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, כְּתִיב (יְשַׁעְיָה נז, א): הַצַּדִּיק אָבָד. וְהָא אוֹקִימְנָא מִלֵּי, הַצַּדִּיק נֶאֱבַד לָא

ח סיון

דְּסָלְקֵי לְשַׁבְעִין וּתְרִין הֲוַיָּן כְּחוּשְׁבַּן חֶסֶ״ד, כְּלְהוּ אֶבֶן וְקוֹרָה וּבְנְיָנָא דְּאִתְבְּנֵי בְּתַרְוַוִיהוּ, וְאִלֵּין אִנּוּן ע״ב הֲוַיָּן דְּנָפְקִין מִן יו״ד ה״י וי״ו ה״י:

[ח:] (צריך להזהר מלהוציא בפה את צרופי השמות הקדושים, ורק במחשבה אפשר לעבור עליהם)

יַהְוָ הִיְוֵ הַהְיִ הְהָוֹ הַוַהְ יְהֶהְ יַוֵהֵ יְוִהְ וָהֶיָ וֶוְיֹ הֶהֹוֹ הְהֶיָ הְיֶהְ וְהַהַ וַיָהָ וֹיָהְ הֵוֹיַ וְהִיֹ וְוִהְ וְוָיֶ וַיְוָ הֵוְיֹ הַוַהְ יֶוְהֵ וֶיֶהְ וְוִי וְוֵהַ וָהָוָ יְוָוְ יְהְוִ יַהְוֹ וֵיֶהְ יְוָוְ יֵיֶהְ יָהָיְ וַדָיְ וֵהְיֵ וְהֶיָ הֶיְוְ יְהָוָ יֵיֶהְ יְוַיָ יַוֵיָ הְיֶיְ הַוְיָ הֶוְיֵ יְהֵיַ הְיֶיָ הֶהַיְ הָהַיְ הָיְהֶ יְהֵהְ יֵיֶהַ יְיֶהָ הֵוְהְ וְהֶהְ וֶוַהָ וְוְהְ וַהְוֶ הַוְוַ הַהֶוַ הְהַוְ וְיַהָ יֶוְוְ יְיֶוֶ יְוַיְ יֵוַיֶ וֶיָיְ וֶוָהְ וְוְיְ.

ואלה מצאתי בספר אחר:

יהי הוי והי ויה ייה היי יהי הוה והו היה היי והה הוו יהה ההו הוה והי יהו הוה היו יהה ההו הוי יהו היו ויה הוי הוי והי יהה והה ו יהה ההי היה יהי ההו ההו היו היה היה ויה הוה היו ויה ההה ויי והה הוי הוה היה יוה יהו ההו היו היה היה יהה והה יוו יהה ההו יוה ההו יהו היו ויה: יהוה הוהי והיה היהו. יההו. ההיו. ויהה. ההוי יוהה. הויה וההי היוה.

שֵׁם יהו״ה, י׳ דִּילֵיהּ בְּרֵישָׁא דְּחַרְבָּא, דִּלֵּית מַאן דְּנָצַח וַדַּאי לְמָארֵי חַרְבָּא דָּא, וּבָהּ נָצַח לְכָל סִטְרִין אָחֳרָנִין, וְלֵית חַד קַיְימָא קַמָּהּ, גּוּפָא דְּהַאי חַרְבָּא ו׳, זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּיָדַע לְאַנָּפָא לֵיהּ בִּידֵיהּ לְכָל סִטְרָא, עֵילָּא וְתַתָּא וְאַרְבַּע סִטְרִין בְּשִׁית סְפִירָן, תְּרֵין פִּיפִיּוֹת דְּחַתְיָךְ בְּהוֹן עֵילָּא וְתַתָּא מִתְּרִין סִטְרִין אִנּוּן ה׳ ה׳, וּנְקוּדָא אֱלֹהִי״ם, וְהַיְנוּ נַרְתֵּק דִּילֵיהּ, וּבְגִין דָּא בִּינָה נְקוּדָה אֱלֹהִי״ם, כְּגַוְונָא דָּא יֱהוֹ״ה כְּמָה דְּאִתְּמַר.

וְהַאי אִיהוּ דְּאוּקְמוּהוּ מָארֵי מַתְנִיתִין, כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע, כְּאִלּוּ אוֹחֵז חֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדוֹ, וְהָא אוּקְמוּהוּ עַל מִטָּתוֹ, לְהָגֵן מִן הַמַּזִּיקִין, אֲבָל בִּקְרִיאַת שְׁמַע דְּצְלוֹתָא, אֲדוֹן הַמַּזִּיקִין קָשׁוּר, לֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְמִבְרַח, וְזַכָּאָה אִיהוּ מַאן דְּשָׁחִיט לֵיהּ בְּהַהוּא זִמְנָא, לְקַיֵּים הַשְׁכֵּם לְהָרְגוֹ בִּצְלוֹתָא, דְּאִתְּמַר בָּהּ (בְּרֵאשִׁית יט, כז): וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר, כָּל שֶׁכֵּן מַאן דְּלָא חָשַׁשׁ לִיקָרֵיהּ לְשַׁחָטָא יְצִרֵיהּ וְשָׂנְאֵיהּ, דִּלֵּית שַׂנְאֵיהּ לְחוֹד אֶלָּא שָׂנְאֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבְכָל יוֹמָא תָּבַע חוֹבִין דִּבְנוֹי לְשַׁחָטָא לוֹן.

וְאוֹף הָכִי צָרִיךְ לְאַעֲבָרָא לֵיהּ מִשְׁמַיָּא וְאַרְעָא, כְּגַוְונָא דְּאַעְבְּרֵיהּ מִשְׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא, וְאוֹף הָכִי צָרִיךְ לְאַעֲבָרָא לֵיהּ וּלְבַת זוּגֵיהּ מִתְּרֵין כָּרְסַיָּין, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יִרְמְיָה יז, יב): כִּסֵּא כָבוֹד מָרוֹם מֵרִאשׁוֹן, דְּתַמָּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בִּתְרֵין כָּרְסַיָּין, וְתַמָּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ כְּשִׁמְשָׁא [ט.] וְסִיהֲרָא, וְעַל שְׁמַיְיהוּ אִתְקְרֵי כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן יהו״ה אֱלֹהִי״ם (תְּהִלִּים פד, יב), וּבְהַהוּא זִמְנָא יִתְקַיֵּים בֵּיהּ, לֹא יָבֹא עוֹד שִׁמְשֵׁךְ וִירֵחֵךְ לֹא יֵאָסֵף (יְשַׁעְיָה ס, כ).

ט סיון

וְהָכִי צָרִיךְ לְאַעְבָרָא לֵיהּ מִשְׁמָאלָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהִי גְּבוּרָה, דְּמִתַּמָּן מְצָפוֹן תִּפָּתַח הָרָעָה (יִרְמְיָה יד, א), וְתַמָּן יֵיתֵי לְמִתְבַּע חוֹבִין, מֵאִלֵּין דְּאִתְמַר בְּהוֹן בָּנִים אַתֶּם לַיהוָ״ה אֱלֹהֵיכֶם (דְּבָרִים יד, א).

מִתַּמָּן וְאֵילֵךְ אִנּוּן שָׂרִים, וַעֲבָדִים, מִסְטְרָא דְחִיָּוון דְּכָרְסַיָּא שָׂרִים וּמְמַנָּן, מִסְטְרָא דְּכוֹכְבַיָּא דְּנָהֲרִין בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא עֲבָדִין, וְהַאי אִיהוּ אִם כְּבָנִים אִם כַּעֲבָדִים, וְהַאי אִיהוּ דְּצָרִיךְ לְאַנָּפָא לֵיהּ חַרְבָּא לְשִׁית סִטְרִין, דְּאִנּוּן שְׁמַיָּא וְאַרְעָא, שִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא, כִּסֵּא דִּין וְכִסֵּא רַחֲמִים, לְאַעְבָרָא סמא״ל וְנָחָ״שׁ מִנַּיְהוּ, דְּמִסְטְרָא דִּלְהוֹן שַׁלִּיט סמא״ל וּבַת זוּגוֹ.

וְצָרִיךְ לְקַשְׁרָא לֵיהּ בִּרְצוּעִין דִּתְפִלִּין, תְּרִין בְּתְרֵין קַרְנוֹי, וְחַד בִּדְרוֹעָא, וּלְבָתַר יִשְׁחוֹט לֵיהּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע, בְּגִין דְּלָא יִתְקָרֵיב לְסִטְרָא דִּגְבוּרָה, אֲבָל מִסִּטְרָא דִּסְפִירָן וַהֲוַויוֹת דִּלְהוֹן, אִתְמַר לֹא יְגוּרְךָ רָע (תְּהִלִּים ה, ה), וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת (בַּמִּדְבָּר א, נב).

וְעוֹד ה׳ דְּיַד כֵּהָה, דְּאִיהִי יוֹנָה קַדִּישָׁא, מְצַפְצְפָאן לָהּ בְּנָהָא בְּכַמָּה צִפְצוּפִין דְּזִמִּירוֹת שִׁירוֹת וְתוּשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת, עַד דְּנָחֲתִין לָהּ לְגַבַּייְהוּ, הָא נָחֲתִין לָהּ לְגַבַּייְהוּ קָשְׁרִין לָהּ בִּרְצוּעָה, דְּאִיהִי ו׳ שִׁית תֵּיבִין דְּיִחוּדָא, וְהַיְנוּ רָזָא וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָה (שְׁמוֹת יג, ט), קְשׁוּרָא דְּתַרְוַיְהוּ דָּא י׳, וְדָא יְחוּד, וּבְגִין דָּא בְּקְשׁוּרָא דְּתַרְוַיְהוּ, מַאן דְּשָׁח שִׂיחָה בֵּינַייְהוּ, דְּאִיהִי שִׂיחַת חוּלִין, עֲבֵירָה הִיא בְּיָדוֹ, דְּעָבַד בָּהּ פְּרוּדָא בֵּין ו״ה, דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וּמַלְכוּתֵיהּ.

תְּפִלִּין דְּרֵישֵׁיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ וֹ, אִיהִי ה׳ עִלָּאָה, אִימָּא עִלָּאָה, עֲטָרַת תִּפְאֶרֶת, עֲלָהּ אִתְמַר פְּאֵרְךָ חֲבוּשׁ עָלֶיךָ (יְחֶזְקֵאל כד, יז), אֵלּוּ תְּפִלִּין שֶׁבָּרֹאשׁ, וְהַאי אִיהוּ רָזָא הַוַיָ״ה, דְּאִתְמַר בֵּיהּ הִנֵּה יַד יהו״ה הוַיָ״ה וכו׳ (שְׁמוֹת ט, ג), וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ מָארֵי דְּתַלְמוּדָא יְרוּשַׁלְמִי, הַוַיּוֹת בְּאֶמְצַע.

יַד יהו״ה מִימִינָא, דְּאִתְמַר בָּהּ וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה (שָׁם יד, לא) מִסִּטְרָא דְּחֶסֶד, יָד רָמָה מִסִּטְרָא דְּתִפְאֶרֶת, דְּאִתְמַר בָּהּ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיָד רָמָה, יָד חֲזָקָה בְּאֶמְצָעִיתָא דְּאִיהִי יַד יהו״ה הוַיָ״ה, לְמֶהֱוֵי רַחֲמֵי מִכָּל סִטְרָא, דְּינָא כָּבוּשׁ בְּאֶמְצָעִיתָא, יָד רָמָה עֲלָהּ אִתְמַר וְהָיָ״ה יְהוָ״ה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ (זְכַרְיָה, יד ט), וּתְלַת זִמְנִין י״ד אִנּוּן מ״ב אַזְכָּרוֹת דִּתְפִלִּין דְּיָד וּתְפִלִּין דְּרֵישָׁא.

י״ד שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה אִיהִי הַיָּד הַגְּדוֹלָה מִימִינָא דְּחֶסֶד, דְּתַמָּן חָכְמָה, יָד הַחֲזָקָה מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה, דְּתַמָּן בִּינָה, יָד רָמָה מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, מְעוּטָר בְּכֶתֶר עַל רֵישֵׁיהּ, תְּפִלֵּי דְּמָארֵי עָלְמָא.

שִׁין שֶׁל תְּפִלִּין הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי, ש דְּתִלַּת רָאשִׁין, שׁ דְּאַרְבַּע רָאשִׁין, לָקֳבֵל שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת הָרְאוּיוֹת לָתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ (אֶסְתֵּר ב, ט), וְאִנּוּן בַּשַּׁחַר שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ וְאַחַת לְאַחֲרֶיהָ, וּבָעֶרֶב שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ וּשְׁתַּיִם לְאַחֲרֶיהָ, וְלָקֳבֵל אִלֵּין שִׁבְעָה, אִית שִׁבְעָה רוֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשְׁבִים רִאשׁוֹנָה בַּמַּלְכוּת.

וְתִפְאֶרֶת אִיהוּ כָּבוּשׁ בְּאָת יו״ד, עִם ה׳ תַּתָּאָה, וְנַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ, וְאִיהוּ חָבוּשׁ עִם אָת י׳ מִסִּטְרָא דְּה׳ עִלָּאָה,

י סיון

וּבְגִין דָּא אֵין חָבוּשׁ מַתִּיר עַצְמוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִין, דְּאִיהוּ בְּגָלוּת עִם יִשְׂרָאֵל, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה סג, ט): בְּכָל צָרָתָם לוֹ צָר בְּו׳, לֹא צָר בָּא׳, בְּהַהוּא זִמְנָא דְּאִיהוּ עִם יִשְׂרָאֵל לֹא צָר וַדַּאי, וְלֵית צָר אֶלָּא יֵצֶר הָרָע, דְּהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת (בַּמִּדְבָּר א, נב).

וְרָזָא דְּמִלָּה כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ (תְּהִלִּים צא, יד), כִּי בִי בְּגִימַטְרִיָּא מ״ב אַזְכָּרוֹת דִּתְפִלֵּי, אֲשַׁגְּבֵהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי, יִקְרָאֵנִי בִּקְרִיאַת שְׁמַע, וְאֶעֱנֵהוּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה נח, ט): אָז תִּקְרָא וַיהוָ״ה יַעֲנֶה, יהו״ה בְּאַרְבַּע בָּתֵּי דִּתְפִלֵּי דְּרִישָׁא, דְּאִנּוּן אַרְבַּע אַתְוָון אהי״ה, וַיהו״ה יַעֲנֶה, יהו״ה בְּאַרְבַּע בָּתֵּי דִּתְפִלִּין דְּיָד, דְּאִנּוּן אדנ״י, וְאִי תֵּימָא לַאו אִנּוּן בְּיָד אֶלָּא בַּיִת אֶחָד חֲמִשָּׁאָה, יַד כֵּהָה, הָכִי הוּא וַדַּאי דְּאִיהִי חֲמִשָּׁאָה [ט:] וְאִיהִי רְבִיעָאָה, רְבִיעָאָה לְיה״ו יַד כֵּהָה, יה״ו אִיהוּ אהי״ה, וְסָלִיק לְחוּשְׁבַּן כ״א, וְאַרְבַּע אַתְוָון בְּכֻלָּל כ״ה, ה׳ מִן יהו״ה רְבִיעָאָה לְיה״ו, וַחֲמִשָּׁאָה לְאהי״ה, דְּאִיהוּ אַרְבַּע בָּתֵּי, וְאִיהוּ בַּיִת חֲמִשָּׁאָה.

וְעוֹד אהי״ה אדנ״י סָלְקֵי לְחֻשְׁבַּן אֱלֹהִי״ם, דְּאִיהוּ כְּלָלָא דַּחֲמִשָּׁה בָּתֵּי תְּפִלֵּי, יהו״ה אַרְבַּע פָּרָשָׁיִין, י׳ קַדֵּשׁ לִי (שְׁמוֹת יג, ב) וְדָא חָכְמָה, ה׳ וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ (שָׁם יא) וְדָא בִינָה, וְאִנּוּן לִימִינָא וּשְׂמָאלָא, דְּאִנּוּן חֶסֶד גְּבוּרָה, ו׳ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל (דְּבָרִים ו, ד) תִּפְאֶרֶת, כְּלִיל שִׁית תֵּיבִין דְּיִחוּדָא, ה׳ וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ (שָׁם יא, יג) מַלְכוּת, שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה.

תְּלַת רְצוּעִין נָצַח וְהוֹד וְיסוֹד, יְסוֹד רְצוּעָה דְּקַשְׁיר וָא״ו עִם ה׳, כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ (דִּבְרֵי הַיָּמִים א׳ כט, יא), דַּאֲחִיד בִּשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא,

תְּרִין רְצוּעִין נָצַח וְהוֹד, דַּאֲחִידָן בְּה׳ עִלָּאָה, וְהַקְּרָנַיִם גְּבוֹהִים, וְהָאַחַת גְּבוֹהַ מִן הַשְּׁנִית (דְּנִיאֵל ח, ט), אוֹף הָכִי תְּרִין רְצוּעִין חַד אֲרוּכָּה וְחַד קְצָרָה, קְצָרָה עַד הֶחָזֶה, אֲרוּכָּה עַד טַבּוּרָא.

וְאִתְפַּשְׁטוּתָא דְּה׳ עִלָּאָה עַד הוֹד בְּאָת י׳ אִיהוּ, דְּאִיהוּ קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין דְּרֵישָׁא, דְּאִיהִי ה׳ עִלָּאָה, סְלִיקַת לְחַמְשִׁין, חָמֵשׁ זְמִנִין עֶשֶׂר בְּאָת י׳, וְהַיְינוּ ה׳ י׳ מִן אֱלֹהִי״ם, חָמֵשׁ זְמִנִין ה׳ בְּאָת י׳ חַמְשִׁין, בְּחָמֵשׁ סְפִירָן, יְסוֹד כְּ״ל נָטִיל לוֹן כֻּלְּהוּ, וְיָרִית לוֹן לְכַלָּה וְהַיְינוּ כְּ״ל כַּלָּ״ה.

בְּאָת ה תַּתָּאָה קֶרֶן אַחַת, וְרָזָא דְּמִלָּה אוּקְמוּהוּ רַבָּנָן, שׁוֹר שֶׁהִקְרִיב אָדָם הָרִאשׁוֹן קֶרֶן אַחַת הָיְתָה לוֹ בְּמִצְחוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים סט, לב): מְשׁוֹר פָּר מַקְרִן מַפְרִיס, מַקְרִן חָסֵר יו״ד כְּתִיב, וְדָא רְצוּעָה דְּיָד דְּתְפִלֵּי דְּמָארֵי עָלְמָא.

כ׳ כֶּתֶר דְּמָארֵי עָלְמָא, אִיהוּ שְׁמֵיהּ תְּפִלִּין דְּשַׁוּוִי, אֲבָל כֶּתֶר תְּפִלִּין עֲלֵיהּ, וְרָזָא דְּמִלָּה אֵין קָדוֹשׁ כַּיהו״ה כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ (שְׁמוּאֵל א׳ ב, ב), לֵית פִּקּוּדָא דְּלָא אִתְכְּלִילָן בֵּיהּ עֲשַׂר סְפִירָן.

וְעִיקָּר דְּתְפִלִּין מִשְׁמָאלָא, וּבְגִין כָּךְ נִשְׁבַּע יהו״ה בִּימִינוֹ (יְשַׁעְיָה סב, ד) זוֹ תוֹרָה, וּבִזְרוֹעַ עֻזּוֹ אֵלּוּ תְּפִלִּין, וּמִסְטְרָא דְּשְׂמָאלָא ה׳ תְּפִלִּין עַל ו׳, אִימָּא עַל בְּרָהּ,

יא סיון

בְּגִין דְּבָה אִתְבְּנֵי, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב כּוֹנֵן שָׁמַיִם בִּתְבוּנָה (מִשְׁלֵי ג, ב). י׳ אַבָּא, תִּפְלִין עַל בְּרַתָּא ה׳, דְּבֵיהּ אִתְבְּנִיאַת, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב יהו״ה בְּחָכְמָה יָסַד אָרֶץ, וְדָא הוּא הֲוַיָ״ה, וְדָא הוּא רָזָא אַרְבַּע מִשְׁמָרוֹת הַוְיָה לַיְלָה.

וְאִית דְּאָמַר הֲוַיּוֹת בְּאֶמְצַע, כְּגַוְונָא דָא יהה״ו, י׳ קַדֵּשׁ לִי, ה׳ ה׳ וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ, ו׳ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, הוי״ה ו׳ י׳ בְּאֶמְצָעִיתָא, יהה״ו ה׳ ה׳ בְּאֶמְצָעִיתָא.

וּבְצַרוּף דְּי״ב הֲוַיָן, אִשְׁתְּמוֹדְעוּ כֻּלְּהוּ, וְאִלֵּין אִנּוּן יהו״ה יהה״ו יוה״ה, דִּרְמִיזֵי בְּשֵׁם יו״ד ה״י וי״ו ה״י, הַאי שְׁמָא מְקוֹרָא דְּאַתְוָן, וּמְקוֹרָא דִּלְהוֹן בִּקְרָאֵי בִּנְקוּדֵי, יְהַוְ״ה יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ (תְּהִלִּים צז, יא), מְקוֹרָא דִּנְקוּדֵי מִן יְהַהַ״וְ (יִרְמְיָה ט, כג): יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשְׂכֵּל וְיָדוֹעַ, יְוֹהַ״הַ (שְׁמוֹת כו, יט-כ): יְדוֹתָיו וּלְצַלַּע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית.

תְּלַת וָוִי״ן בְּהַאי שְׁמָא יו״ד ה״י וי״ו ה״י, והי״ה והה״י ויה״ה, וּנְקוּדִין דִּלְהוֹן וַיִּרְאוּ אוֹתָהּ שָׂרֵי פַּרְעֹה (בְּרֵאשִׁית יב, טו) וַהֲוָ״ה, וּהַהַ״וְ וּדְבָשׁ הַיּוֹם הַזֶּה יהו״ה (דְּבָרִים כו, טו), וַיְהָ״ה וַיַּרְא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי (בְּרֵאשִׁית נ, טו). הוה״י היו״ה ההי״ו מְקוֹרָא דִּלְהוֹן, הֲוֹהַ״וְ וְכָל זֶה אֵינֶנּוּ שׁוֶה לִי (אֶסְתֵּר ה, יג), הֲיָוְ״ה הָמֵר יְמִירֶנּוּ וְהָיָה הוּא (וַיִּקְרָא כז, לג), הֲהָיְ״וַ עִירֹה וְלַשּׁוֹרָקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ (בְּרֵאשִׁית מט, יא), היה״ו הוי״ה ההו״י, הַיְהַ״וְ לַיהוָ״ה אֹתִי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ (תְּהִלִּים לד, ד), הוֹיָ״ה הִנֵּה יַד יהו״ה הוֹיָה (שְׁמוֹת ט ג), הֲהָוָ״יְ (דְּבָרִים ו, כה) וּצְדָקָה תִּהְיֶה לָּנוּ כִּי.

וְכָל קְרָאִין דְּקָא אַתְיָין הַוַיָּין אִלֵּין בְּרָאשֵׁי אַתְוָון, אוֹ בְּסוֹפֵי אַתְוָון, בֵּין מִן הַתּוֹרָה בֵּין מִן הַנְּבִיאִים בֵּין מִן הַכְּתוּבִים, יָכִיל לְנַקְדָּא לוֹן בְּנִקּוּדַיְיהוּ, אוּף הָכִי כָּל הַוַוַיָּין דְּקָא אַתְיָין מִתְּלַת אַתְוָון, נְקוּדָה דִּלְהוֹן בַּקְּרָאִין, כְּגוֹן יְהֹוָה מְקוֹרָא דִּילֵיהּ כִּי יהו״ה יִהְיֶה בְּכִסְלֶךָ (מִשְׁלֵי ג, כו).

וְאִית דְּנָקִיד לוֹן מֵרָאשֵׁי תֵּיבִין לַהַוָיָה דִּבְסוֹפֵי תֵּיבִין, וְאִם הַוָיָה בְּרָאשֵׁי תֵּיבוֹת נְקוּדָא דִּילֵהּ בְּסוֹפֵי תֵּיבִין. וְאִית נְקוּדָה בְּרָזָא אָחֳרָא [י.] כְּגַוְונָא דָּא, יהו״ה מֶלֶךְ יהו״ה מָלָךְ יהו״ה יִמְלֹךְ, שְׁמָהָן לְעֵילָּא, נְקוּדָאן דִּלְהוֹן כְּתִיבִין דִּתְחוֹתַיְיהוּ.

אַרְבַּע שְׁמָהָן תַּלְיָין מִכָּל שְׁמָא וּשְׁמָא, וַעֲלַיְיהוּ אִתְּמַר וְקָרָא זֶה (יְשַׁעְיָה ו, ב) לָקָבֵל י״ב אַנְפִּין דִּתְלַת חֵיוָון, אֵל זֶה י״ב גַּדְפִּין דִּתְלַת חֵיוָון, וְעַל כֻּלְּהוּ פְּנֵי אָדָם, וּתְפִלִּין הוּא פְּנֵי אָדָם, צִיצִית פְּנֵי חֵיוָון וְגַדְפֵּי חֵיוָון, וְאוּקְמוּהוּ רַבָּנָן שֵׁם בֶּן י״ב כָּל הַיּוֹדְעוֹ וְהַזָּהִיר בּוֹ כָּל תְּפִלּוֹתָיו מִתְקַבְּלוֹת, וּמְקוֹרוֹ יו״ד ה״י וא״ו ה״י, כָּל י׳ אִיהוּ אַנְפּוֹי יהו״ה, א׳ וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם (יְחֶזְקֵאל א, ט), הָכָא בְּהַאי שְׁמָא רָזָא דִּתְפִלִּין וְצִיצִית.

תָּא חֲזִי כָּל הַוָיָה דְּאִיהִי ה׳ עַל י׳ ה׳ עַל ו׳ נוּקְבָא, כָּל הַוָיָה דִּתְרִין הֵהִין כַּחֲדָא בְּאֶמְצַע אִנּוּן אַחָיוֹת, כְּגַוְונָא דָּא יהה״ו,

יב סיון

כָּל חֲוָיָה י׳ ו׳ כַּחֲדָא בְּאֶמְצַע היו״ה אִנּוּן אַחִים, כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו (דְּבָרִים כה, ה), תְּרֵין הֲהִין כַּחֲדָא, וַתֵּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶן (רוּת א, יט), י׳ ו׳ רְחוֹקִים דָּא מִן דָּא אוֹ קְרוֹבִים דָּא מִן דָּא, עֲלַיְיהוּ אִתְּמַר (יְשַׁעְיָה נז, ט): שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב וְגוֹ׳, דְּהַיְינוּ קָרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד יהה״ו, ה׳ דְּאִיהִי אִימָּא עוֹלָה, סְלִיקָא לְגַבֵּי י׳ הִיא הָעוֹלָה, ה׳ דְּאִיהִי בְּרַתָּא נְחִיתַת לְגַבֵּי ו׳, וַיֵּרֶד מֵעֲשֹׂת הַחַטָּאת (וַיִּקְרָא ט, כב), עַל כֵּן יַעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְגוֹ׳ (בְּרֵאשִׁית ב, כד), וְהַאי אִיהוּ קָרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד, חָמֵשׁ אֶשׁוֹת סָלְקִין, וְחָמֵשׁ נָחֲתִין.

לֵית חֲוָיָה דְּלָא אַחֲזֵי עַל רָזָא עִלָּאָה, הוה״י כַּד נוּקְבִין שָׁלְטִין עַל דְּכוּרִין, דִּינָא אַחֲזֵי בְּעָלְמָא וּמִיתָה וְעוֹנִי, וְדָא הוּא רָזָא דְּהָפַךְ מֹשֶׁה שְׁמֵיהּ וְקָטַל לְמִצְרִי, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ וְאָמְרוּ לִי מַה שְׁמוֹ מָה (שְׁמוֹת ג יג), וּמֹשֶׁה הָפַךְ לֵיהּ כְּגַוְונָא דָּא מָה שְׁמוֹ מָה לִי הוה״י, וּנְקוּדָה הָוֶהְיִ, מִצְרִי דְּמִזַּלְזֵל בִּשְׁמֵיהּ וְאָמַר מַה שְׁמוֹ, מַה יָּכִיל לְמֶעֱבַד לִי, לְקַטֵּיל לֵיהּ בֵּיהּ, וְאִם אַתְוָון בְּסוֹפֵי תֵּיבוֹת נְקוּדִין אִנּוּן מֵרָאשֵׁי תֵּיבִין.

תְּקוּנָא ה׳, בְּרֵאשִׁית בַּ״ת רָאשֵׁ״י, אֵלֶּה רָאשֵׁי בֵית אֲבֹתָם (שְׁמוֹת ו, יד), בַּת עֲלָה אוּקְמוּהוּ מָארֵי מַתְנִיתִין, בַּת בַּתְּחִלָּה סִימָן יָפֶה לַבָּנִים, וְאִיהִי י׳ מִן אדנ״י, מַרְגָּלִית יְקָרָא כְּלִילָא מִכָּל גַּוְונִין, דְּאָת י׳ מִן יהו״ה לָא תָּפִיס בֵּיהּ גַּוְון כְּלָל, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (מַלְאָכִי ג, ו): אֲנִי יְהוָ״ה לֹא שָׁנִיתִי, לָא יִשְׁתַּנִּי בְּשׁוּם גַּוְון כְּלָל, אֶלָּא נָהִיר מִלְּגָאו דְּגַוְונִין, דְּשֵׁם יהו״ה כְּנִשְׁמָתָא בְּגוּפָא דְּאִינִישׁ, אוֹ כְּשִׁרְגָּא בְּהֵיכְלָא.

וְאָת י׳ מִן אדנ״י אִיהוּ סַפִּיר, נָטִיל גַּוָּון תְּכֵלֶת וְאוּכְמָא מִסְּטְרָא דְּדִינָא, וְנָהִיר בֵּיהּ נְהוֹרָא חִוָּורָא מִסְּטְרָא דְּרַחֲמֵי, וְאִיהוּ אָת י׳ מִן אדנ״י, אוֹדֶם מִסְּטְרָא דִּגְבוּרָה, פִּטְדָה מִסְּטְרָא דִּימִינָא, בָּרֶקֶת מִסְּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, אִיהִי אל״ף דל״ת נו״ן יו״ד, כְּלִילָן מִי״ב גַּוָּונִין, וְכֻלְּהוּ מְשׁוּלָּשִׁין בַּאֲבָהָן, מְשׁוּלָּשִׁין בְּכֹהֲנִים לְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵלִים, קְדוּשָׁה לְךָ יְשַׁלְּשׁוּ.

כָּל אֶבֶן דְּגַוָּון דִּילָהּ חִיוָּור נְטִילַת מֵחֶסֶד, וְאִיהִי סְגוּלָה דִּילֵיהּ רְחִימוּ, וְרָזָא דְּמִלָּה וְאַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ עַל כֵּן מְשַׁכְתִּיךְ חָסֶד (יִרְמְיָה לא, ב), אַבְנָא סוּמְקָא נְטִילַת מִן גְּבוּרָה, וּסְגוּלָה דִּילָהּ לְמֶהֱוֵי אֵימָתוֹ מוּטֶלֶת עַל בְּרַיָּין דְּעָלְמָא, אַבְנָא כְּלִילָא מִתְּרִין גַּוָּונִין חִוָּור וְסוּמָק אִיהִי מֵעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, יָרוֹק כַּזָּהָב מִסְּטְרָא דְּאִמָּא עִלָּאָה, דְּאִיהִי תְּשׁוּבָה, קַו יָרוֹק דְּאַסְחַר כָּל עָלְמָא.

וְאִית גַּוָּון פָּשׁוּט כָּפוּל מְשׁוּלָּשׁ מְרוּבָּע, עַד דְּסָלִיק לַעֲשָׂרָה גַּוָּונִין, דְּנְהִירִין בְּהוֹן י׳ אַתְוָון, דְּאִנּוּן י׳ י״ה יה״ו יהו״ה, וְסָלְקִין אִלֵּין י׳ לְע״ב נְהוֹרִין, דְּנָהֲרִין בְּע״ב גַּוָּונִין.

חָשַׁ״ק חלֵ״ם שְׁבָ״א קָמֵ״ץ, אִנּוּן נְקוּד צבאו״ת, נֶצַח וְהוֹד יְסוֹד, וְכֻלְּהוּ נָהֲרִין בְּאַבְנָא יַקִּירָא מַלְכוּת, כְּלִילָא מִכָּל סְגוּלוֹת, שְׁבָ״א גַּוָּון סוּמָק דִּגְבוּרָה דְּנָטִיל מִנֵּיהּ הוֹד, קָמֵ״ץ גַּוָּון חִוָּור,

יג סיון

וְלָא צָרִיךְ לְאַרָכָא בְּהוֹן, דְּהָא אִתְּמְרוּ לְעֵילָא.

וְעוֹד תִּקּוּנָא ו׳ וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִירוּ (דניאל יב, ג) אִלֵּין אִנּוּן דְּיַדְעִין רָזָא בְּפִקּוּדָא תִּנְיָנָא בְּמִלַּת בְּרֵאשִׁי״ת, דְּאִיהִי אַהֲבָ״ה, דְּאִיהִי [י׃] לְחַשְׁבַּן זְעֵיר בְּרֵאשִׁית, בְּמַתְקְלָא חֲדָא סָלְקִין, וְדָא אַהֲבַת חֶסֶד, דְּאִיהִי ע״ב בְּחוּשְׁבָּן, לָקֳבֵל שְׁמָא מְפָרַשׁ וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט, דְּבֵיהּ וָא״ו כְּחוּשְׁבַּן אֶחָ״ד, דְּהַיְנוּ מַאֲמַר אֶחָד דְּאִיהוּ בְּרֵאשִׁית, דְּאוּקְמוּהָ עֲלֵיהּ וַהֲלֹא בְּמַאֲמַר אֶחָד יָכוֹל לְהִבָּרְאוֹת, וְהַאי אִיהוּ רְחִימוּ דְּמָארֵיהּ, מַאן דְּמָסַר נַפְשֵׁיהּ בְּאֶחָד, בִּרְחִימוּ דְּמָארֵיהּ, וּבְגִין דָּא וְאָהַבְתָּ אֵת יהו״ה אֱלֹהֶי״ךָ (דברים ו, ה), אֲפִלּוּ נוֹטֵל אֶת נַפְשָׁךְ, דְּאִם חָבִיב עֲלֵיהּ נַפְשֵׁיהּ מִגּוֹפָא לְכַךְ נֶאֱמַר וּבְכָל נַפְשְׁךָ, וְאִם חָבִיב עֲלֵיהּ גּוּפֵיהּ מִמָּמוֹנֵיהּ לְכָךְ נֶאֱמַר בְּכָל לְבָבְךָ, וְאִם חָבִיב עֲלֵיהּ מָמוֹנָא מִגּוֹפָא לְכָךְ נֶאֱמַר בְּכָל מְאֹדֶךָ, בַּמֶּה דְּחָבִיב עָלָךְ, מְסוֹר לֵיהּ בִּרְחִימוּ דְּמָארָךְ בְּעֵת צָרָה.

וְדָא אִיהוּ נִסָּיוֹן דַּעֲתִידִין יִשְׂרָאֵל לְאִתְנַסָּאָה בְּשִׁבְעִין שְׁנִין דְּגָלוּת בַּתְרָאָה, דְּעָנִי חָשׁוּב כַּמֵּת, וּכְאִלּוּ נָטְלִין נַפְשֵׁיהּ, גּוּפָא וְנַפְשָׁא וּמָמוֹנָא כֻּלְּהוּ שְׁקוּלִין, בַּמֶּה דְּחָבִיב עֲלֵיהּ מְסוֹר לֵיהּ בִּרְחִימוּ דְּמָארֵיהּ, וּבְהַהוּא זִמְנָא אִתְקַשַּׁר בְּמִלַּת אַהֲבָ״ה דְּאִיהִי בְּרֵאשִׁי״ת, וּכְאִלּוּ בֵּיהּ בָּרָא עָלְמָא, וּמָאן דְּלָא מָסַר נַפְשֵׁיהּ אוֹ גּוּפֵיהּ אוֹ מָמוֹנֵיהּ בִּרְחִימוּ דְּמָארֵיהּ בִּשְׁעַת הַשְׁמַד, כְּאִלּוּ אַחְזַר עָלְמָא לְתֹהוּ וָבֹהוּ, וּמָאן דְּמָסַר נַפְשֵׁיהּ וְגוּפֵיהּ וּמָמוֹנֵיהּ בִּשְׁעַת הַשְׁמַד בִּרְחִימוּ דְּמָארֵיהּ, דָּא אִתְקְרֵי רְחִימָא דְּמָארֵיהּ וַדַּאי,

וּבְהַהוּא עָלְמָא לֵית לְעֵילָא מִינֵיהּ. וּבְגִין דָּא קְרָא סָמִיךְ לֵיהּ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ (בְּרֵאשִׁית א, ב).

וְאַהֲבַת יהו״ה אִיהִי מַלְכוּת, כְּלִילָא מִכָּל סְפִירָן, וְאִיהִי פְּקוּדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל תַּרְיַ״ג פְּקוּדִין, וּבְגִינָהּ אִתְמַר (אֶסְתֵּר ג, ג): מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ, וְאִיהִי בִּנְיַן עָלְמָא, שִׁפְחָה בִּישָׁא אִיהִי חָרְבַּן עָלְמָא, וּבְגִין דָּא אִתְמַר בָּהּ (בְּרֵאשִׁית א, ב): וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ, וְאִיהִי רְצוּעָה בִּידָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַלְקָאָה בֵּיהּ חַיָּיבַיָּא.

וּבְגִין דָּא מַאן דְּרָחִים לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִגּוֹ נַפְשֵׁיהּ אוֹ גוּפֵיהּ אוֹ מָמוֹנֵיהּ, דְּיִנְטִיר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא רְחִימוּ דִּילֵיהּ תְּלוּיָה בְּהַהִיא דְּיָהִיב לֵיהּ, וְלָאו עִקָּר רְחִימוּ, דְּלָאו אִיהוּ הַאי רְחִימוּ, דְּאִם נָטַל מָמוֹנֵיהּ אוֹ גוּפֵיהּ כָּפַר בֵּיהּ, לָאו אִיהוּ עִקָּר רְחִימוּ, עַד דְּמָסַר נַפְשֵׁיהּ בִּרְחִימוּ דְּמָארֵיהּ, וְאִם כָּל תְּלַת שְׁקוּלִין לְגַבֵּיהּ, יִמְסוֹר לוֹן כֻּלְּהוּ עַל קִדּוּשַׁת שְׁמֵיהּ בִּרְחִימוּ, וְהַאי אִיהוּ עִקָּרָא דִּרְחִימוּ, דְּאִיהוּ אַהֲבַת יהו״ה מַלְכוּת, דְּאִיהִי אַהֲבַת חֶסֶד, דְּיִרְאָה מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה אִיהִי, וּמֵחֶסֶד אִיהִי מַלְכוּת אַהֲבַת יהו״ה כְּמָה דְּאִתְמַר, מִגְּבוּרָה אִיהִי יִרְאַת יְיָ.

וְאוֹרַיְיתָא דְּאִיהִי תרי״א מִתַּרְוַיְהוּ אִתְיְהִיב לְיִשְׂרָאֵל, וְדָא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, מִסִּטְרֵיהּ אִתְקְרִיאַת מַלְכוּת תּוֹרַת יהו״ה, וְאִיהִי מִצְוָה דִּילֵיהּ בְּכָל תַּרְיַ״ג פְּקוּדֵי דְּתַלְיָין מִשְּׁמֵיהּ, דְּאִנּוּן שְׁמ״י עִם י״ה שְׁסָ״ה, זְכַר״י עִם ו״ה וְמַ״ח, הִיא בְּצַלְמוֹ כִּדְמוּתוֹ.

וְעוֹד תְּקוּנָא ז׳, וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ, אִלֵּין דְּיָדְעִין בְּמִלַּת בְּרֵאשִׁית פְּקוּדָא תְּלִיתָאָה, דְּאִיהִי בְּרִית מִילָה,

יד סיון

וְהַיְנוּ בְּרֵאשִׁי״ת בְּרִי״ת אֵ״שׁ, וּבְרִית אִיהִי י׳, וְעִם אֵ״שׁ אִתְעֲבִיד אִי״שׁ, וְאוּף הָכִי אָת ה׳ עִם אֵשׁ אִיהִי נוּקְבָא, וְעַל תְּרֵין אֻשּׁוֹת אִתְמַר בְּקַדְמֵיתָא כָּתְנוֹת אוֹר, דִּבְהוֹן עֲקֵבוֹ מַכְּהֶה גַּלְגַּל חַמָּה.

וְהַיְנוּ בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ, דְּאִנּוּן בְּהַבְדָּלָה, י״ה מִן אִישׁ וְאִשָּׁה, בָּתַר דְּחָאבוּ, וַיַּעַשׂ יְהוָ״ה אֱלֹהִי״ם לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם (בְּרֵאשִׁית ג, כא), וְהַיְנוּ בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ, וְדָא עוֹר שֶׁל נָחָשׁ, לְאִתְדַּכָּאָה בַּמֶּה דְּחָאב, וּבְגִין דָּא צַדִּיקִים דְּנָטְרֵי בְּרִית שׁוּב אֵינָם חוֹזְרִים לְעַפְרָן, דְּאִיהוּ עוֹר מִשְׁכָּא דְּחִוְיָא דְּאִתְבְּרֵי מֵעַפְרָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (יְשַׁעְיָה סה, כב) : וְנָחָשׁ עָפָר לַחְמוֹ.

וּבְגִין דָּא, מָאן דְּלָא נָטִיר בְּרִית אִתְדַּן בְּחִבּוּט הַקֶּבֶר בְּהַהוּא עַפְרָא, וְאִלֵּין אִנּוּן דְּגוּפָא דִּלְהוֹן אִנּוּן לוֹן קֶבֶר בְּחַיֵּיהוֹן, דְּדַחֲקִין לוֹן שַׁעְתָּא בְּכָל יוֹמָא, וּבְמָלְאכָא דִּלְהוֹן דְּאִתְבַּקַּע דְּמָא בְּצִפָּרְנֵיהוֹן, וּבְגִין דָּא תַּקִּינוּ לְאַחֲזָאָה צִפָּרְנַיִם בְּהַבְדָּלָה, דַּהֲוָה אָדָם מְלוּבָּשׁ בְּכָתְנוֹת צִפָּרְנַיִם, דַּהֲווֹ נָהֲרִין כַּעֲנָנֵי כָּבוֹד. [יא.] וְאִיהוּ בְּהַבְדָּלָה מִנַּיְיהוּ.

וַיֵּדְעוּ כִּי עֵירֻמִּם הֵם (בְּרֵאשִׁית ג, ז) מִנַּיְיהוּ, בְּגוּפָא וְנִשְׁמָתָא וְרוּחָא וְנַפְשָׁא, עֲרוּמִים מִכָּתְנוֹת אוֹר, דְּאִנּוּן מְאוֹרֵי הָאֵשׁ, וּבְגִין דִּבְשַׁבָּת אִתְחַזָּא לוֹן בְּאַדְלָקַת שְׁרָגָא דְּשַׁבָּת בִּתְרֵין פְּתִילוֹת דְּאֵשׁ, וּבְמוֹצָאֵי שַׁבָּת יִתְעַבְרוּן מִנַּיְיהוּ, תַּקִּינוּ לְמֵימַר בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת הַבְדָּלָה בְּאֵשׁ.

וּבְגִין דִּבְשַׁבָּת וְיוֹמִין טָבִין מִתְלַבְּשִׁין נִשְׁמָתִין בְּכָתְנוֹת אוֹר, אָמַר הַנָּבִיא (יְשַׁעְיָה כד, טו) : עַל כֵּן בָּאוּרִים כַּבְּדוּ יהו״ה, וְאוּקְמוּהוּ רַבָּנָן

כַּבְדוּהוּ בִּכְסוּת נְקֵיָּה, מִיָּד דְּאָמַר מִלִּין אִלֵּין אִשְׁתַּטְחוּ קַמֵּיהּ כֻּלְּהוּ בְּנֵי מְתִיבְתָּא, דְּלֵית חֶדְוָה בֵּינַיְהוּ כְּחֶדְוָה כַּד אִתְחַדַּשׁ בֵּינַיְהוּ רָזָא דְּאוֹרַיְתָא.

וּבְגִין דָּא, מַאן דְּנָטִיר בְּרִית אֵשׁ, קָרֵי אִישׁ צַדִּיק תָּמִים, וְאוֹת י׳ דְּשַׁד״י אִיהִי חוּלְיָא עַל צַוָּאר דְּשֵׁד יֵצֶר הָרָע, חוּלְיָא דְּשַׁלְשֶׁלְאָה, וּבְגִין דָּא רְשִׁים שַׁד״י בִּבְרִית, וְרָשִׁים בַּמְּזוּזָה, דְּמִזְדַּעְזְעִין כֻּלְּהוֹן מֵהַאי שַׁלְשֶׁלְאָה, דְּאִיהִי אוֹת בְּרִית, אוֹת יְמִין טָבִין, אוֹת תְּפִלִּין.

וּמִיָּד דְּאִיהוּ תָּפִיס בָּהּ יֵצֶר הָרָע דְּאִיהוּ שֵׁ״ד, נָטִיל בַּר נַשׁ חַרְבָּא דְּאִתְמַר בָּהּ (תְּהִלִּים קמט, ו): רוֹמְמוֹת אֵ״ל בִּגְרוֹנָם, דְּאִיהוּ י׳ רֵישָׁא דְּחַרְבָּא, ו׳ גּוּפָא דְּחַרְבָּא, ה׳ ה׳ תְּרֵי פְּפִיּוֹת דִּילָהּ, וְשָׁחִיט לֵיהּ, וּבְגִינֵיהּ אִתְמַר הַבָּא לְהָרְגֶךָּ הַשְׁכֵּם לְהָרְגוֹ בִּצְלוֹתָא, דְּאִתְמַר בָּהּ (בְּרֵאשִׁית יט, כז): וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר.

וְעוֹד קְרִיאַת שְׁמַע אִיהִי רוֹמַ״ח, כְּלִילָא מִשִּׁית תֵּיבִין דְּיִחוּדָא, וּמֵרַמַ״ח תֵּיבִין עִם יהו״ה אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת, וְהוּא קִיְרְטָא, וְהָא אִתְמַר חָמֵשׁ אַבְנִין ה׳, דְּאִתְעֲבִידוּ חַד אַבְנָא בְּאָת י׳, וְקָטִיל בָּהּ לְיֵצֶר הָרָע, וּבְאָן אֲתַר אִיהִי קִיְרְטָא, בִּתְפִלִּין, חוּט דְּקַלַּע דְּכָרִיךְ בְּיָד דָּא רְצוּעָה דְּיָד, דְּאִיהוּ כְּחוּט דְּזַרְקָא, וְאִיהִי קְרִיאַת שְׁמַע, קֶשֶׁת דְּזָרִיק חִצִּים מִסִּטְרָא דְּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ, וּבְרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק (מִשְׁלֵי י, ו), דְּאִיהוּ קֶשֶׁת הַבְּרִית.

רוֹמְחָא דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, בְּחָמֵשׁ אֶצְבְּעָאן דְּיָד, דְּאִיהִי ה׳ תַּתָּאָה, וְאִיהִי לִימִינָא דְּחֶסֶד, דַּרְגָּא דְּאַבְרָהָם דְּחוֹשְׁבָּנֵיהּ רמ״ח,

הודפס
לעילוי נשמת
עומר רחמים בן
סלימה ומנחם ז"ל
נלב"ע
כ"ה שבט תשפ"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

חוברות לימוד הבי"ת
והמשניות זהר הודפס
לזכות

עידית מלכה
בת מזל תחי'

לרפואה שלימה ושתחזור
לאיתנה במהרה ברנ"ב
איברים ושס"ה גידיה
אמן!

זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת בהעלותך

ח	יום ראשון	עלות השחר (72 דק) ... 4:22 נץ החמה ..... 5:34 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:10 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:04 סו"ז תפילה ..... 10:15 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:35 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:48	**ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין כד **ירושלמי:** בבא קמא כב **תוספתא:** יבמות ו **נ"ך:** דברי הימים ב יא **משניות:** נדרים ה **זהר:** שמות א עמ' קפט-קצ	24
ט	יום שני	עלות השחר (72 דק) ... 4:22 נץ החמה ..... 5:34 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:10 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:04 סו"ז תפילה ..... 10:15 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:36 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:49	**ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין כה **ירושלמי:** בבא קמא כג **תוספתא:** יבמות ז **נ"ך:** דברי הימים ב יב **משניות:** נדרים ו **זהר:** שמות א עמ' קצא-קצב	25
י	יום שלישי	עלות השחר (72 דק) ... 4:21 נץ החמה ..... 5:33 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:10 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:04 סו"ז תפילה ..... 10:14 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:36 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:49	**ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין כו **ירושלמי:** בבא קמא כד **תוספתא:** יבמות ח **נ"ך:** דברי הימים ב יג **משניות:** נדרים ז **זהר:** שמות א עמ' קצג-קצד	26
יא	יום רביעי	עלות השחר (72 דק) ... 4:21 נץ החמה ..... 5:33 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:09 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:04 סו"ז תפילה ..... 10:14 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:37 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:50	**ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין כז **ירושלמי:** בבא קמא כה **תוספתא:** יבמות ט **נ"ך:** דברי הימים ב יד **משניות:** נדרים ח **זהר:** שמות א עמ' קצה-קצו	27
יב	יום חמישי	עלות השחר (72 דק) ... 4:20 נץ החמה ..... 5:32 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:09 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:04 סו"ז תפילה ..... 10:14 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:37 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:50	**ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין כח **ירושלמי:** בבא קמא כו **תוספתא:** יבמות י **נ"ך:** דברי הימים ב טו **משניות:** נדרים ט **זהר:** שמות א עמ' קצז-קצח	28
יג	יום שישי	עלות השחר (72 דק) ... 4:20 נץ החמה ..... 5:32 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:09 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:04 סו"ז תפילה ..... 10:14 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:38 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:51 הדלקת נרות (40 דק): 6:58 (20 דק): 7:18	**ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין כט **ירושלמי:** בבא קמא כז **תוספתא:** יבמות יא **נ"ך:** דברי הימים ב טז **משניות:** נדרים י **זהר:** שמות א עמ' קצט-ר	29
יד	שב"ק שבת קודש פרשת בהעלותך	עלות השחר (72 דק) ... 4:20 נץ החמה ..... 5:32 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:08 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:04 סו"ז תפילה ..... 10:14 חצות היום ..... 12:36 שקיעה ..... 7:39 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:52 מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:52	**ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין ל **ירושלמי:** בבא קמא כח **תוספתא:** יבמות יב **נ"ך:** דברי הימים ב יז **משניות:** נדרים יא **זהר:** שמות א עמ' רא-רב	30

אֵיךְ אֵדַע אִם אֲנִי עַל הַמַּסְלוּל הַנָּכוֹן ? אֵיךְ אֵדַע אִם אֲנִי בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה ? אִם אַתָּה בְּשִׂמְחָה - אַתָּה עַל הַמַּסְלוּל הַנָּכוֹן ! הַדֶּרֶךְ יְשָׁרָה לְפָנֶיךָ !

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)